

AMASYA-TAŞOVA-ALPARSLAN BELDESİ
SEYYİD NUREDDİN ALPARSLAN
ER-RUFÂ'İNİN 655 H./1257 M. TARİHLİ
ARAPÇA VAKFIYESİ TERCÜMESİ İLE
996 H./1588 M. TARİHLİ
SEYYİD FETTAH VELİ SİLSİLE-NAME'Sİ

Sadi BAYRAM

Anadolu Selçukluları Dönemine ait vakfiyelerin mevcudu çok kısıtlı olup, o devirden günümüze ulaşanlar, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde kayıtlı ve takriben 51 adet civarındadır¹. Bunun da sebebi; Selçuklu ve Erken Osmanlı Döneminde, yani Beylik Devrinde Evkaf Nezareti olmadığı için, bu vakfiyeler herhangi bir merkezde toplanmıyordu. Haremeyn Evkaf Müfettişliği tesis edildikten sonra, bunların muhasebe kayıtları Hazine'de derlenmeye başlamıştır. Çoğu şahısların elinde kalmış, nesilden nesile geçenler de kaybolmuşlardır.

Anadolu, 1071 tarihinde Türkler tarafından feth edilince, feth eden komutanlara, gazilere, velilere, toprakların büyük bir kısmı verilmiş, söz konusu Devlet büyükleri de bu arazilerin çoğunu milletin istifadesine sunarak, vakıflar yapmışlardır.

Anadolu'nun şehirleşmesi, hep vakıflar yoluyla sağlanmış, kamu hizmetleri de vakıf yolu ile yürütülmüş, zengin-in-devlet büyüğünün malından, malî durumu yetersiz kişiler de faydalanmıştır. Elbetteki bunda, Hz. Muhammed'in "*komşusu açken, tok yatan, bizden değildir*" hadis-i şerifinin de payı oldukça büyüktür. Ayrıca hayır ve hasenat duygusu, Allah'ın rızasını kazanmak endişesinin de rolü olduğu tabiidir.

Diğer taraftan, Anadolu'yu mânen aydınlatan, birlik ve beraberliğe kavuşmasını sağlayan gönül mimarları, bugünkü tabirle birer halk üniversitesi açarak, toplumu mânen eğitmişler, olgunluk kazandırma yollarını göstererek, beşeriyeti doğru yola, Allah yoluna sokmağa çalışmışlar, insanı kâmil toplum yetiştirmek istemişlerdir. Bunlar arasında Hoca Ahmed Yesevî Hazretlerinin² Anadolu'ya gönderdiği müridler kervanı arasında bir çok bilginler bulunmaktaydı. Mevlânâ Celâleddin-î Rumî³, Hacı Bektaş-ı Velî⁴, Ahi Evran Nasreddin-i Velî⁵, Yunus Emre⁶, Hacı Bayram-ı Velî⁷ gibi ün-

1. M.Altay Köymen; **Selçuklu Kaynakları olarak Vakfiyeler**, Second Pre Ottoman and Ottoman Symposium, 24-26 September 1974 Napoli, Bildiriler, 1976, s. 153-163; S.BAYRAM-A.H.KARABACAK, Sahip Ata Fahrüddin Ali'nin Sivas Gök Medrese Vakfiyesi, **Vakıflar Dergisi** S.XIII, Ank. 1981, s.31-70; İsmet Kayaoğlu, Rahatoğlu Vakfiyesi, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, 1981,s.1-30;Toruntay Vakfiyesi,S.XII,1978,s.91-112.
2. Fuat Köprülü; **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, İkinci baskı, Ankara 1966, s.7-153; Ahmet Yaşar OCAK; Türk Kültüründe Ahmed-i Yesevî'nin yeri ve Önemi, Türk Cumhuriyetlerindeki Kültür Varlıkları ve Değerleri Semineri, **X. Vakıf Haftası Kitabı**, Gaye Matbaacılık, Ankara 1993, s.35-38.
3. Mevlâna Celâleddin-î Rumî için Bkz.; **Türk Vakıf Medeniyetinde Hz. Mevlânâ ve Mevlevihânelerin Yeri Semineri**, 2-3 Aralık 1991, Ankara, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1992, (s.25-178); Milletlerarası Mevlânâ Seminerleri bildirileri, Konya; Güldeste, Konya Turizm Derneği Yayınları.
4. Hacıbektaş-ı Velî; **Velâyetnâme**, (Neşreden Abdülbâki Gölpinarlı), İstanbul, 1958.
5. Ahi Evran-ı Velî için Bkz.; Neşet Çağatay; **Bir Türk Kurumu Olan Ahilik Teşkilâtı**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1974; Sadi BAYRAM, **Bir Ahi Şeceresi**, Comite International D'Etudes Pre-Ottomanes et Ottomanes VIII. Symposium, The University of Minnesota, August 14-19, 1988, Bildiriler.
6. Yunus Emre; için Bkz: Türk Vakıf Medeniyeti Çerçevesinde Yunus Emre ve Dönemi Semineri, Ankara 4-5 Aralık 1990, **VIII.Vakıf Haftası Kitabı**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ongun Kardeşler Matbaası, Ankara, 1991, s.21-134.; Yunus Divanları, Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı.
7. Hacı Bayram-ı Velî için Bkz: Fuat Bayramoğlu, **Hacı Bayram-ı Velî, Yaşamı, Soyu, Vakfı**, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1983, C.1-2; Mehmet Ali Ayni, **Hacı Bayram**, İstanbul, 1312; **Türk Vakıf Medeniyeti Çerçevesinde Hacı Bayram-ı Velî ve Dönemi Semineri**, 1-7 Aralık 1986, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Elif Matbaacılık, Ankara, 1987, s.9-225.; I. **Hacı Bayram-ı Velî Sempozyumu**,8-9.Mart 1990, Ankara, Ankara Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yayınları, Türk Hava Kurumu Basımevi İşletmediliği, Ankara 1991, s.5-143.

lüler; Anadolu'nun bağrında çiçek açmış, meyvalarını vermiş, toplumun manevî huzurunu sağlamışlardır. Günümüzde ise, tesirleri hâlâ devam etmektedir. Zeyneddin Hafî⁸ şöyle diyor:

*Bir aşk kütüğün yaktık,
Diyar-ı Rum'a attık.*

XIII.yüzyılın ikinci yarısı, Anadolu'nun siyasî bakımdan karışıklık devri olup, Anadolu Moğol hâkimiyeti altında bulunmaktadır. Anadolu halkının istilâ ve zulm karşısında; sığınakları, deşarj yolları hep tarikatlar olmuş, nefse ve çevreye zarar getirilecek hareketlerden kaçınılmıştır. Tarikat şeyhleri, emirlerin yanında bulunarak zulüm yapılmasını önlemeye çalışmışlar; diğer taraftan zulüm görenlerin yanında bulunup, onların acılarını dindirmeye gayret ederek, denge politikası gütmüşlerdir. Bu devrede; Muiniddin Pervane Süleyman⁹, Sahip Ata Fahrüddin Ali¹⁰ gibi vezirler işbaşında olup, Anadolu birliği parçalanmak üzeredir.

İşte bu sıralarda; 1257 tarihinde, bugünkü Amasya ili Taşova¹¹ ilçesi, Alparslan beldesinde, eski ismi ile Zedvi¹² Köyü'nde, Efendiler Efendisi, Kemâliyeli, ihtiyar¹³, Rufâî tarikatına mensup, Ebubekir oğlu, Mehmed oğlu, Sarı Muiddin oğlu, Seyyid Nureddin Alparslan¹⁴ bir zaviye yaptırarak, zaviyenin yaşaması için de H. 655 yılının Ramazan Ayı ortalarında, yani Eylül 1257 tarihinde büyük bir vakıf tesis etmiştir.

Seyyid Nureddin Alparslan er-Rufâî'nin vakfiyesi ile Silsile-nâmesi, devrin ilim dili olan Arapça olarak kaleme alınmıştır. Vakfiye, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde mevcut değildir. Ancak; ilk kaydı Amasya Muhasebe adlı 490 numaralı defterin 392. sayfa 196. sırasında yazılı olup, siyakât yazısı ile şöyle belirtilmiştir: "*Vakfı Seyyid Nureddin der karîye-i Zeytûva tâb-i kazâ-i Sonisa*", şeklindedir.

İlk kaydedilen mütevelliler, es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Musa'dır. İlk berat tarihi 27 Zilkâde 1105 H./11 Temmuz 1694 M.dir. 25 Rebiullevvel 1143'de (28 Ekim 1730) evlad-ı vakıftan Seyyid Ömer ve Mustafa Halife mütevellî tayin edilmişlerdir. Onların ölümü ile tevliyet, es-Seyyid Mehmed, es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Hasan (Abdulhalim Halife'nin oğulları), tevcih tarihi 21 Cemaziyel ewel 1241'dir (21 Aralık 1825).Daha sonra, Osman Efendi'ye 3 Muharrem 1295 (23 Aralık 1876) tarihinde tevcih edilmiştir. İlk Mezradâr, es-Seyyid Hasan Halife'dir. Beratı, 29 Zilkade 1225'dir. (25 Aralık 1810). O'nun ölümü ile, oğlu Alaâddin'e 24 Zilhicce 1289 (22 Aralık 1872) tarihinde görev verilmiştir.

Eldeki kayıtlara göre ilk hatip 3 Zilkade 1248 (15 Mart 1835) tarihli, berât sahibi es-Seyyid Osman Halifedir. O'nun ölümü ile bu görev 18 Safer 1276 (8 Eylül 1859)'da Seyyid Mustafa'ya, O'nun ölümünden sonra, oğlu Osman'a 17 Şevval 1317 (6 Şubat 1900) tarihinde verilmiştir¹⁵.

Aynı defterde, 23 Safer 1276 (13 Eylül 1859)'da Seyyid Mustafa Hafız Efendi'nin müezzinlik görevini üstlendiği kayıtlıdır. Müezzinlik görevi 16 Zilkade 1305 (13 Temmuz 1888)'de oğlu Salih'e tevcih olunmuştur.

8. Sadı Bayram; **Hacı Bayram-ı Veli ve Tarihe Bağlılık**, I. Hacı Bayram Sempozyumu, Ankara 1991, s.35.
9. Nejat Kaymaz; **Pervane Mu'îni'd-din Süleyman**, Ankara, 1970.; Kerimü'd-din Mahmud Aksarayî, **Müsamemat-ı Ahbar**, (Çeviren: F.N.Uzluk-M.Nuri Gençosman), Ankara, 1943; M.Ferit-M.Mesut, **Selçuklu Veziri Sahip Ata ve Oğullarının Hayatı ve Eserleri**, İstanbul 1934.
10. Sadı Bayram-Ahmed Karabacak; Sahip Ata Fahreddin Ali'nin Konya İmâret ve Sivas Gökmedrese Vakfiyeleri, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1981, s. 31-70; Sadı Bayram, Merzifon Ulu Camisinin Yeri: Merzifon'da Türk-İslâm Eserleri, **Kültür ve Sanat**, S.5, T.İş Bankası Yayınları, Ajans-Türk Matbaası, Mart 1990, s. 69-77.
11. Taşova-Yemişenbükü.
12. Zedvi- Zeytûva- Zudayı- Yolbaşı-Alparslan Beldesi.
13. İhtiyar-saygın, yaşlı, yüce kişi anlamında.
14. Osman Turan; Selçuklu Devrine Aid Köy Satışı Hakkında Bir Vesika, **Vakıflar Dergisi**, S.X, Ongun Kardeşler Matbaası, Ankara, 1973, s. 127-128. Rahmetli Hocamız Osman Turan, adı geçen makalesinde: "*Mehmed oğlu Şeyh Nureddin Alp Arslan da şeyhlerin meliki, âlimlerin mürebbisi ve sultanların müşaviri gibi yüksek sıfatları ile mühim bir din adamıdır. Lâkin bugünkü kaynak durumlarına göre her ikisi ve aileleri hakkında başka bir kayda sahip değiliz. "(s. 127) demekte, makalenin sonundaki satış belgesinde ise Seyyid Nureddin'den şöyle bahsetmektedir: "Bu (akid) şeyh ve âriflerin meliki, muhakkıkların örneği, iyilik ve yarıdımcların efendisi, âlim ve fakirlerin mürebbisi, din ve milletin ışığı, islâm ve müslümanların güneşi, melik ve sultanların müşaviri Mehmed oğlu Alp Arslan..."*; Aziz B.Erdeşir-i Esterebadi, **Bezm u Rezm**, (çeviren Mürsel Öztürk), Kültür Bakanlığı Yayınları Başbakanlık Basımevi, Ankara 1990.s. 299'da Şeyh Nureddin hakkında şu ibare bulunmaktadır: "... Zamanın imami ve önderi, İslâm Şeyhlerinin büyüklerinden Danışmendiye Vilâyetinin yöneticisi olan Şeyh Nureddin'in oğlunu,iki tarafın arasını bulmak için aracı tayin etti." ; Abdi-Zâde Hüseyin Hüsameddin, **Amasya Tarihi**, C.III, s.27'de, 655 tarihli vakfiyeden söz eder ve Ebubekir el-Kemahî oğlu Sârimeddin Mehmed oğlu es-şeyh Nureddin Alparslan oğlu er-Rufâî-zâde Alâaddin Savcı Bey'in şeceresi verilir.. Şeyh Nureddin Alparslan'ın oğlunun (?) mezartaş kitâbesine de s. 28'de yer verilir.; Mevlüd Oğuz, Taceddin Oğulları, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, C.VI, S.5, Kasım-Aralık 1948, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, s. 470-487. Yazar adı geçen makalesinde; "Emir Doğançık Bey'in babaları hakkında malumatımız, onların ismine münhasır kalmaktadır. Yalnız Ebubekir el-Kemahî'nin torunu Nureddin Alparslan'ın şeyh olması ve aynı zamanda bunun oğlunun el-Rufâî-zâde Alâaddin Savcı" diye anılması belirterek makalesinin sonunda Taceddin oğullarının şeceresini vermektedir. Ancak, elimizdeki şecerede, Alâaddin Savcı Bey'in adı bulunmamaktadır. Mevlüd Oğuz, 2 numaralı dipnotunda, Doğançık'ın memleketinin hududları hakkında şu eseri de kaynak olarak verir: Al-Umarî; **Bericht Über Anatolien in seinem Werke Masalih al-Absar fi mamalik el-absar**. Leipzig, 1929, (Yayına hazırlayan: Franz Taeschner), s.31, 39.
15. Bkz. **Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi**, 3/1 Esas, 217 numaralı Defter, 4508 sıra numaralı kayıt.

Yine aynı defterde tesbit edilen bilgilere göre; Şeyhlik makamına, Dağıstanî ulemâsından İsmail Efendi 22 Recep 1290 (6 Eylül 1873) tarihinde atanmıştır. Bu görev 17 Cemaziyellevvel 1319 (10 Ağustos 1901) tarihinde adı geçenin ölümü üzerine, oğlu da bulunmadığından, meşihatlık görevi İbrahim Efendi'ye tevcih edilmiştir.

217 numaralı (3/1) şahsiyet defteri 4507-8 sırada; yukarıda bahsettiğimiz, vakfiye yerine geçen şahsiyet kaydı mevcuttur. Vakfiye fihristlerinde, "Sonusa kazasına tâbi Zeytaui karyesinde Seyyid Nureddin Zaviye ve İmâret ve Tekke Vakfı" olarak adı geçmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde kayıtlı 301 nolu defterin 330 sahifesinde "Nezareti Evkâfi Hümayun-ı mülûkhaneye mülhak evkâf-dan Sonisa kazasına tabi Zuday karyesinde vaki merhum Seyyid Nureddin Tekiyesi ve İmâret-i ve Zaviyesi vakfından olmak üzere vazife-i muayyene ile nisf hisse açıcılık ciheti evladı vâkıf-dan Esseyyid Mustafa ve Esseyyid Yakub Halife İbney Ömer'in bervechi iştirâ üzerlerinde iki merkumandan esseyyid Mustafa bilaveled fevt olub yeri hali ve hizmeti lazıması muattal olmağla karındaşı ve müşteriki erbabi istihkâkdan Yakup Efendi'nin uhdesinde olan hissesine ilhâkan tevcih ve yedine beratı âlişân ... buyrulmak ricasına Sonisa maa mülhakatı Naibi esseyyid Mehmed Raşit Efendi arz ve Sivas Sancağı Evkâf Müdürü Rifat Efendi inha ve bervechi muharrer nisf hisse açıcı ciheti mutasarrıfları esseyyid Mustafa ve esseyyid Yakup İbney Ömer Efendilerden merkum esseyyid Mustafa Efendinin bilaveled vefatı vuku ile hissesi mahlulünden karındaşı ve müşteriki mu-maileyh Yakup Efendi'nin hissesine ilhâkan bit-tevcih şurutu derci ile beratı itâ olunmak babında Evkâfi Hümayun Nazırı devletlü esseyyid el-hac Mehmed Hasib Paşa hazretleri telhis etmeleri ile ber mucebi telhis bittevcih beratı itâ olunmak babında fi 23 Şaban 1272 (22 Nisan 1856) ve mukabelesinde" kaydı bulunmaktadır.

Yine Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan 1854 numaralı Evamir-i Kalem-i Ber'at Defteri'nin 35. sayfasında; 1116 umumi numarda, 1185 evrak numarası, hülâsa no.423, mahalli Sonisa, nev'i ciheti hutbedarlık, yeri Seyyid Nureddin Tekiyesi ve İmâret ve Zaviyesi; deruhtesi Hasan ve Hüseyin; tarihi 16 Cemaziyelahir 94 (16 Haziran 1877) kaydından, Zaviye camisindeki hutbedarlık görevinin Hasan Hüseyin Efendilerine verildiği ber'at kayıt defterinin tetkikinden anlaşılmaktadır.

Vakfiyenin aslı; Zuday Köyü eski sakinlerinden olup, eski Cilkıdır Köyü'ne taşınan, şimdiki Taşova'nın Cilkıdır Mahallesinde oturan eski Sivas Kadısı Hacı Şakir Efendi'nin torunu, Cemal Saçlıoğlu Remzi Saçlı adlı şahsın elinde bulunmaktadır. 1992 yılı Haziran ayında mahallinde kendisi ile görüşüğümüz Remzi Saçlı, 1992 yılında Vakfiye ve

silsilenameyi, konunun önemine, binaen sembolik bir bedelle Alparslan Müzesi'ne hediye etmiştir. Yaşadığı şehre meraklı, hizmet için çırpınan Alparslan Belediye Başkanı Sayın Mutalip Öztürk tarafından, Arapça aslından tercüme edilmek üzere, 1991 yılı başında fotokopisi Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür ve Tescil Dairesi Başkanlığı'na getirilmiştir. Yıllardan beri bu konularla ilgimi ve merakımı bilen mesai arkadaşlarım, vakfiyeyi bana göstermek nezâketinde bulundular, vakfiye üzerinde çalışmak, bu satırları yazmasına kısmet oldu.

Dolayısıyla, biz de, bu şekilde Selçuklu Dönemine ait bir vakfiyeden haberdar olduk. 1257 tarihindeki bir kısım köy isimlerini öğrendik. 1071 yılında feth edilen Anadolu'da, 186 yıl içinde 69 köy isimlerinde ancak birkaç adet azınlık ismi kalması, Anadolu'nun Türkleşmesi ve toponomi hakkında bize yeterli bilgileri ulaştırmaktadır. İçişleri Bakanlığı tarafından köy isimlerinin sık sık değiştirilmesi, bizi fazlasıyla meşgul etti¹⁶. Bazı isimler üzerinde ise, netice almak mümkün olmadı. Bunu gelecek araştırmacılara bırakıyoruz.

Ayrıca Rufâî tarikatının kısa sürede Anadolu'da yayıldığını, taraftar bulduğunu, tekke ve zaviyelerin kısa sürede inşa edilerek açıldığını, mânevî alanda susamışlığı göstermesi açısından da vakfiye ve silsilenâme, dikkate şayandır.

Anadolu'daki ilk Rufâî Şeyhi olarak bildiğimiz Küçük Seyyid Ahmed-i Kebir hakkında yeterli bir yayın yoktu. 1990 ve daha sonra bilgi ve belgelerle genişletilmiş olarak 1991 yılında, Samsun ili Ladik ilçesi'nde medfun, Hz.Mevlânâ ile Konya'da görüşen, bir müddet Amasya'da oturan ve Hüsameddin Çelebi ile de Amasya'da görüşen, Sultan Orhan Gazi Devri ulemâsından, Kutb'ül Arifin ve Gavsül Vasilin Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî hakkındaki iki araştırmayı ilim âlemine sunmuştuk¹⁷. İkinci yazımızda da, atıfta bulunarak¹⁸ Seyyid Nureddin Alparslan'ın yapılacak araştırmalar sonucunda bir irtibatı olabileceğini ileri sürmüştük!

Bu yazı ile, Seyyid Nureddin Alparslan'ın, Küçek Seyyid Ahmed-i Kebir ile çağdaş olduğu¹⁹

16 Prof.Dr.Refet Yinanç, Doç.Dr. Mesut Elibüyük ve Alparslan Belediyesi emekli Muhabisi Zihni Özdemir'e vakfiyede geçen köy isimleri ve bugünkü yerleri hususunda büyük yardımlarından dolayı teşekkürü zevkli bir borç bilirim.

17. Sadı Bayram; Samsun-Ladik Seyyid Ahmed-i Kebir, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi S.2, 1990, s. 11-22.; Sadı Bayram, Ladik ve Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî Hazretleri, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi , S.74, Renk Ofset, İstanbul, 1991, s. 139-156

18. Sadı Bayram, Ladik ve Seyyid Ahmedi Kebir er-Rufâî Hazretleri, Türk Dünyası Araştırmalar Dergisi, S.74, Renk Ofset, İstanbul 1991, s. 151-153.

19. Prof.Dr.Osman Turan'ın yayınladığı satış vesikasından anladığımıza göre, Şeyh Nureddin Alparslan er-Rufâî, 1301 yılında hayattadır. Vakfiyesi 1257 tarihlidir. Biz de Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin yaşadığı devri 1240-1335 tarihleri arasında yerleştirmiştik.

aşağıda tercümesini sunduğumuz vakfiye ile kesin olarak ortaya çıkmaktadır. Birbirine yakın iki merkezde Rufâî zaviyesi kurulmuştur. Şimdiki bilgilerimize göre, Anadolu'daki İlk Rufâî Şeyhi'dir. Zira, Seyyid Nureddin Alparslan'ın vakfiyesi 1257 tarihidir. Yani, o tarihte olgun, çevresi olan, dinî otorite, geniş mülk sahibi bir zattır. Dânişmend Vilâyeti'nin de yöneticisidir. Seyyid Ahmed er-Rufâî ise, o tarihte, en erken, delikanlı çağında olması gerekir, zannediyoruz. Zira Evliya Çelebi'ye göre²⁰ 63 yaşında 752 H./1351 ? tarihinde vefat etmiştir²¹. Tahminlerimize göre 1250-1335 ? tarihleri arasında yaşayabileceğini yazarak, önceki yazımızda, henüz araştırmalarımızın başında olduğumuzu da belirtmiştik. İleride bulunabilecek bilgi ve belgelerle konunun daha çok aydınlatılabileceğini söylemiştik. Aşağıda verilen vakfiye, bu tahminimizi doğrulamaktadır.

Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin, silsile zinciri Peygamberimiz'e dayanmaktadır²². Seyyid Nureddin Alparslan soyu da ileriki sayfalarda inceleyeceğimiz gibi, Hz.Peygamber'e dayanmaktadır. O halde, bu akrabalık, sulbî yoldan değil, artık ilmi yoldan olabileceğini, şimdilik devrin modası olduğu kanaatini taşıyoruz²³ Osmanlı İmparatorluğu Dönemi icazetnâme metinleri²⁴ incelendiği takdirde, bu gerçekleri daha iyi görüyoruz. Fakat, icazetnâmelerde, ilim öğrenme yolu Hz.Peygamber'e dayanmakla birlikte, seyyidlik vasfı ve ünvanının hiç bir zaman verilmediği de unutulmamalıdır. Ancak, şunu da hemen belirtmek gerekir ki, Nakibü'l-Eşrafık müessesesi, kolay kolay seyyidlik pâyesi veremez. Araştırmaların derinleştirilmesi gerekir. İleriki tarihlerde Lâdik'de medfun Küçük Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin var olduğunu bildiğimiz, ancak nerede bulunduğunu bilemediğimiz vakfiyesi veya onunla ilgili diğer belgeler ele geçtiğinde, -Seyyid Nureddin Alparslan gibi- konu daha çok aydınlığa kavuşacaktır²⁵.

Seyyid Nureddin Alparslan er-Rufâî'nin dedesinin babası olan Kemâliyeli Ebubekir er-Rufâî'nin Anadolu'daki ilk Rufâî Şeyhi olduğu söylenebilir. Zira; Bağdad civarında, Vasit şehrinde medfun olan ve 1182 tarihinde ebediyete intikal eden, Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî; Ebubekir er-Rufâî ile çağdaş olabileceği gibi O'nun Anadolu'ya gönderilmiş öğrencisi veya halifesi olma ihtimali yüksek görünmektedir.

Bu durumda; Samsun-Lâdik'te medfun olan Küçük Seyyid Ahmed-i Kebir, Rufâilik Şeyhliği icazetini, Seyyid Nureddin Alparslan'dan mı almıştır, yoksa Vasit şehrinde medfun bulunan tarikatın ilk piri Seyyid Ahmed Rufâî'nin şeyhlerinden mi? Bunu bilemiyoruz. İbn-i Batuta, Anadolu'ya Seyyid Ahmed-i Rufâî'yi ilk defa Vasit şehrinde ceddinin mezarı başında ve onun seccadesinde duâ ederken görmüş ve ikinci namazından sonra yapılan Rufâî ayinini seyretmiştir²⁶.

Şekâyık-ı Numaniye,²⁷ Hacı Muharrem Hilmi Efendi²⁸ ve feyzaldığım aziz dostum üstadım, rahmetli Enver Behnan Şapolyo'nun Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi adlı eserinde de Rufâî Tarikati

20. Doğum ve ölüm tarihleri kesin olarak bilinmeyen meşâyihlerin hayatı, kaynaklara göre ekseriyetle 63 yıl olarak gösterilir. Hz.Muhammed 63 yaşında vefat ettiğinden, buna izafeten 63 yıl sık sık kullanılır. Fazla itibar etmemek gerekir düşüncesindeyiz.
21. Evliya Çelebi Seyahatnâmesi, (Zuhuri Danışman çevrisi), İstanbul, 1972, C.3, s. 40.
22. Mustafa Tahralı, Ahmed er-Rufâî, maddesi, İslâm Ansiklopedisi, C.II, İstanbul 1989, s.128; Hacı Muharrem Hilmi Efendi **Kadirî Yolu Sâliklerinin Zikir Makamları**, (Neşre Hazırlayan: Süleyman Ateş), Pars Matbaası, Ankara, 1976, s.51-52. ; S.Bayram; **Ladik ve Seyyid-i Ahmed-i Kebir er-Rufâî Hazretleri**, Türk Dünyası Araştırmaları, S. 74, Renk Ofset, İstanbul, 1991, s.144.
23. Sadı Bayram, Musavvir İstanbullu Hüseyin tarafından Minyatürleri Yapılan ve Halen Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde Muhafaza Edilen Silsile-nâme, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1981, s. 253-338.; Lütfullah Ahmed, **Hayatı Hazreti Muhammed**, 3.Baskı, Kader Matbaası, Dersaadet (İstanbul) 1331, s.319-320; Abdülvahab Enneccar, *Kıyasü'l Enbiya, Darü'l-Hayr Matbaası*, Beyrut 1990, s. 25-512; Osman, **Tevârîh-i Cedîd-i Mir'at-ı Cihan** (Yayın hazırlayan, Atsız), Küçükaydın Matbaası, İstanbul 1961; Atsız, **Osmanlı Tarihine Ait Takvimler I, 824, 835 ve 843 tarihli Takvimler**, Küçükaydın Matbaası, İstanbul 1961 ; Sadı Bayram; **Ankara Etnoğrafya Müzesi'ndeki Madalyonla Silsile-nâmede Doğu Anadolu ve Batı Asya**, VIII. Türk Tarih Kongresi, Bildiriler, Ankara 1981, C.II, s.645-657., lev. 331-353.; Sadı Bayram; İrlanda-Dublin, Chester Beatty Library'de Minyatürlü Bir Osmanlı Tarihi (Zübdetü't-Tevarih), **Kültür ve Sanat**, T. İş Bankası Yayınları, Ajans-Türk Matbaası, Ankara 1991, s.12, Aralık 1991, s. 63 68.; Sadı Bayram, *The 1598 Zübdetü't-Tevarih At The Chester Beatty Library In Irland*, **Image**, S.44, *Desen Matbaası*, Ankara 1991, s.3-8.; Sadı Bayram, *Maddalion Genealogies*, **Image**, S.30, *Desen Matbaası*, Ankara 1990, s.11-15.
24. Hüseyin Atay; Fatih-Süleymaniye Medresekeri Ders Programları ve icazet-nâmeler, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1981, s.188-206.
25. H.Hüsameddin, Nureddin Alp Arslan Vakfiyesinin sadece tarihini vermektedir. H.Hüsameddin'i kaynak gösteren Mevlud Oğuz, vakfiye ele geçtiğinde, konu aydınlığa çıkacaktır, demektedir. Osman Turan ise, ailesi hakkında bilgi sahibi olmadığımızı beyan etmektedir. Küçük Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin vakfiyesi de elbet bir gün ortaya çıkacaktır.
26. Sadı Bayram; Lâdik ve Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî Hazretleri, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, S. 74, Renk Ofset, İstanbul 1991, s.147; İbn-i Batuda; **Tuhfetü'n-nuzzar fi garaibi'l emsal ve Acaibi'l esfar**, **Seyyahatnâme-i İbn-i Batuda**, Tercümesi Mütercim, Damad-ı Hazret-i Şehriyârî Mehmed Şerif, C.I. Matbaa-i Amire, 1333-1335, s. 197; **İbn-i Batuda Seyyahatnâmesi**, (Mümin Çevik Tercümesi), C.1-2, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1983, s. 126.
27. Atâî Efendi, **Terceme-i Hadaikül Hakaik fi Tekmil-i Şekâik**, 1268, İstanbul, s. 66-67, (Zeyl-i Şekâik-i Atâî).
28. Hacı Muharrem Hilmi Efendi; **Kadirî Yolu Sâliklerinin Zikir Makamları**, (Neşre Hazırlayan: Süleyman Ateş), Pars Matbaası, Ankara, 1967, s. 51-52.

Silsilesi bulunmaktadır.²⁹ İleriki yıllarda yapılacak araştırmalarda Anadolu'daki diğer Rufâî şeyhleri hakkında yeni bilgilerin ortaya çıkacağı unutulmamalıdır.³⁰

Vakfiye metninden elde ettiğimiz bilgiler:³¹

1. Vakfiye; mahkeme, yani kadı-hâkim tarafından tescil edilmiş olup sahih-doğru ve geçerlidir. Aslı olmayıp, surettir. Ayrıca Evkâf müfettişi Memuru Kadı İbrahim; Niksar Kadısı, Meragalı Sermak oğlu Mehmed; Evkâf Müfettişi Musa oğlu el-Hac Kemâl; Sonusa Kadısı el-hac Behram Ahmed vakfiyenin geçerliliğini onaylayarak, vakfiye suretinin aslına uygun olduğunu tasdik etmişlerdir. Ayrıca şahitlerinin de Sonusa Kadısı Mevlânâ Fahrüddin ve Nureddin oğlu Mevlânâ Elvan, Abdullah oğlu Şeyh Mehmed, hattatın Niksar Kadısı İbrahim oğlu Mehmed olduğunu anlıyoruz. Ancak suret çıkarılırken herhangi bir tarih konmadığından, suretin hangi tarihte çıkarıldığı ve yukarıda saydığımız kişilerin hangi tarihte adı geçen yerlerde görevli olduklarını bilemiyoruz. İlerideki araştırmalarda bu tarihin ortaya çıkacağı kesindir. Şer'î sicillerde adı geçen isimler aranacaktır.

2. Vakfiyenin her sayfasının üst kısmında, iki yanda; vaslı sahih ve doğru yazdığı, ibareleri vardır. Sayfaların alt kısmında, sağda ve solda ise; vaslı sahih ve müsecceldir, ibareleri bulunmaktadır. Bugün noterlerin her sayfayı mühürlediği gibi bir tasdiktir.

3. Yer isimleri (toponimi):

Mahruse-i Felanbil Kal'ası= Havaalan Kale= Hüvelankale= Çalkaya;

Niksar (Cabaira- Diapolis-Noecesaria);

Zedvi Köyü= Zeytuva= Zitay= Zuday= Yolbaşı= Alparslan Beldesi (Amasya-Taşova);

Seyyid Nureddin Alparslan Zaviyesi ve imâretî (Alparslan'da);

Melik Köyü= Mülkbükü veya Gembükü olabilir?

Büyük Nehir (Tozanlu= Yeşilirmak);

Haddadi= Çaydibi (1950 yıllarına kadar aynı isimde);

Sonihsa= Sonusa= Uluköy Beldesi (antik adı Annesi);

Karakapak;

Çatalan; (Aynı isimde Erbaa Karayaka bucağı);

Beyrun (Bîrum?);

Managrı;

Kızri (Kazeri?);

Sarualan;

Kaşkaya;

Sivri (Sivri Dağ)= Yakalise (Gürsü üzerinde),

Tekaloza= Tekellüze= İkizce= Gürsu;

Mermun Nehri= (ihtimal, Destek Çayı halk arasında Deli Çay);

İspatlo= Sıtmapınarı (Taşova Karsava Köyüne bağlı mahalle),

Gökdere (aynı isimde);

Sepetlü (bugün aynı isimde);

Boraboy= Borabay= Gölbeyli (Amasya-Taşova-Destek bucağı);

Akdağ (halen aynı isimde);

Cıvıntı;

Baş Baraklı= Yukarı Baraklı, Baraklı Yaylası, Taşova- Tekke Bucağındadır.);

Nahislu (Nahsıblı?);

Hallaçlı;

Nureddinlu;

Alaca Kilise;

Gündos;

Guz Kilise;=Guzgeçe Amasya-Akdağ Nahiyesine bağlı

Çamurcuk Mezrası;

Tasini= Tasna= Yaylasaray köyü (Taşova-Tekke Bucağı);

Balaki=Taşova Tekke Bucağı Yenidere Köyü olabilir?

Bağalu Dağı= Boğalu Dağı (Zığala'dan Niksar'ın Ladik' ine (Gökçelik) kadar uzanan dağ silsilesi);

Tarıtma= Darma= Ballica (Taşova Tekke Bucağı);

Kalikale= Kalekale=Kaleköy= Dörtüyl (Taşova-Tekkebucağı);

İlcuk Mezrası= (Tekke Bucağı İlicaköy? olabilir);

Eyüyapa? (Erbaa ilçesi eski Hayati, yeni Doğanyurt Bucağı Eryaba Köyü olabilir?);

Bes Badi;

Çender= Çandır? (Erbaa, Aşağı Çandır, Yukarı Çandır?);

Ahurcuk= Ahurköy= Tosunlar Köyü (Tokat-Erbaa Merkez Bucağı);

29. Enver Behnan Şapolyo, **Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi**, İstanbul 1964, s. 449-450.; İstanbul'da bulunan eski Rufâî Tekkeleri, s.464-465

30. Genelde tekkeler hakkında bkz. İrfan Gündüz; **Osmanlılar'da Devlet-Tekke Münasebetleri**. Seha Yayınları, Yayılcık Matbaası, İstanbul, 1984, s. 192-193.

31. Vakfiye, Arapça mütercimi Sayın Ali Çakır tarafından tercüme edilmiş, Sayın Adnan Tüzen tarafından yer yer kontrol edilmiş, tarafımdan redakte edilmiştir. Adı geçenlere teşekkürü, zevkli bir borç bilirim.

Aydak= Eyrek = Ereke= Erbaa ilçe merkezi
 Efkisal=Eksel ?=Koçak(Erbaa Merkez Bucağı);
 İskefirsir= Reşadiye-Tokat.
 Gölcügez (Erbaa-Doğanyurt Bucağı'nda ?);
 Sırçalı (Tokat- Merkez);
 Çardeğın= Çerdeğın (Tokat-Merkez);
 Fakih;
 Potaş?=Yotaş?=Sokutaş (Erbaa'nın güneyi veya, Yotaş= Yornus= Çakırsu (Taşova-Esençay Bucağı ?);
 Kışlak Alaâddin= Tepekışla= Çatılı (Erbaa-Doğanyurt Bucağı, veya, Erbaa'nın güney-doğusunda Alaaddin= Aladon= Bölücek Köyü?);
 Kuruçay (aynı isimde)
 Orahta Mezreasi (Özrihte?);
 Serhor?= Sirhor= Zilhor= Çatılı (Erbaa);
 Yebin= Geleğın= Çamdibi (Erbaa-Doğanyurt Bucağı);
 Emarî= Emeri= Bağpınar (Erbaa-Doğanyurt Bucağı);
 Gavsan=Gusan= Hosan=Salkımören (Erbaa-Karakaya Bucağı);
 İfgebe? (Erbaa-Doğanyurt'a bağlı mezraa?);
 Kenûsi (Erbaa Doğanyurt'a bağlı mezraa?);
 Keyne?= Yoldere (Erbaa-Doğanyurt);
 Kösre= Köseli (Erbaa- Doğanyurt, Yaylalı Köyü'nün güneyinde bir mezraa. Doğanyurt Bucağı eski yerleşim yeri);
 Ayangıl=Ayan (Erbaa-Doğanyurt);
 Raan (Reayan?, Ayan?,Erbaa'da bugün Çevresu adıyla bilinen Ravak Köyü vardır. Eski haritalarda 1950'lerde,Revak Köyü adı ile bilinmektedir.);
 Baladan= Boladan= Kumluca (Taşova-Esençay Bucağı);
 Bedyani;
 Maarız Dağı= Heriz Dağı;
 Güvendik Köyü (Taşova Merkez Bucağı);
 Kalıkale=Kaleköy (Erbaa-Karayaka Bucağı);
 Tarımne;
 Yornus= Çakırsu (1950'lerde aynı adla anılıyor. Taşova-Esençay Bucağı);
 Yavtaş= Erbaa Kozlu Bucağı Sokutaş(?);
 Frankhisarı= Ferenge= Üzümlü? (Erbaa Karayaka Bucağı);
 Serkis=Şehitler Köyü. (Tokat-Merkez, Sırçalı Köyü'nün kuzeyinde, Gölcük Köyü'nün doğusunda);

Azenis? (Ajanis?- Etanis=Erzenüs Evciler (Erbaa.);

Panbuközü³² = Ormanözü (Amasya-Merkez Suluova sınırına yakın Boğazköy kuzey-doğusunda Ormanözü Pamuklu mahallesi);

Karaöyük=Karabük (Taşova-Tekke Bucağı);
 Sonmalık;

Taylık= Orman özü civarında Akdağ eteklerinde düz plâto, bu yer Amasya Hava Alanı yapılmak üzere düşünülüyor.

Kanlukaya= Kanlıdere (Taşova Destek Bucağı);

Kızık=Kızseki?(Akdağ'ın kuzeyi, Destek'in güney batısında);

Yenişehir Kal'ası;

Karakuş Kal'ası=Akkuş (Ordu ili Akkuş Nahiyesi, Geçit).

4. Ölçü çeşitleri ve ücretler:

Arazi kiralari mukavelesinin en çok üç yıla kadar (üç yıldan az) olması şartı vardır, kira gelirlerinin, her sene mahsül zamanı ve peşin olarak tahsil edilmesi hükme bağlanmıştır.

Ölçü birimi olarak men kullanılmakta olup, 18 litre alabilecek büyüklüktedir. Her ekmeğın ağırlık birimi ise, 150 dirhemdir.

Fırıncıya; yıllık 10 ölçek buğday, bir ölçek atılmış pamuk, beher gün yemek, ekmek, günde 1 dirhem ücret verilmektedir. Oduncuya her yıl 10 ölçek buğday, bir ölçek pamuk, her gün yemek, ekmek ve 2 dirhem ücret verilmektedir. Yemek servisi yapan nakip adlı görevliye; yıllık 5 ölçek buğday, 1 ölçek atılmış pamuk, günde 1 dirhem ücret ve öğle-akşam 2 çanak yemek verilmektedir.

Zaviye ve imareti silip-süpüren görevliye yıllık 8 ölçek buğday, 1 ölçek pamuk, günlük 2 çanak yemek ve 4 ekmek verilmektedir.

Tahsildar ve kâtiplik yapan personele; yıllık 15 ölçek buğday, 2 dirhem; imama, yıllık 12 ölçek buğday, 2 ölçek pamuk, günlük 2 dirhem; müezzine, yıllık 5 ölçek buğday, 1 ölçek pamuk, yemek-ekmek verilmektedir.

32. 1500 m. rakımın üstünde pamuğun yetişmesi ilk anda zor ve mantıksız gibi gelmektedir. Doç.Dr.Mesut Elibüyük'ten aldığım bilgilere göre 1500 m. gibi rakımlı yerlere Asya tipi kapalı koza pamuğu ekiliyormuş. Verimi az olan bu pamuk çeşidi, batı tohumları geldiğinde terkedilmiştir. Bkz. Mesut Elibüyük; Türkiye'nin Tarihi Coğrafyası Bakımından Önemli Kaynak, Mufassal Defterler, Coğrafya Araştırmaları, C.1, S.1-2, Atatürk Dil-Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1990, s. 29.; Alparslan Belediye Başkanı Muttalıp Öztürk'den aldığım bilgilere göre, Alparslan'da 1960 yıllarına kadar ekseriyetle kır pamuğu ekiliyordu. Çulfalık adlı bez de mahalli tezgâhlarda dokunuyordu.

Şeyh Efendiye, yıllık gelirin dörtte birinin verilmesi, vakfiye şartıdır.

5. Şahit isimlerinden dikkat çekenler ise şunlardır:

Abdullah oğlu Torumtay: Bilindiği gibi Torumtay³³ ailesinin Amasya'da büyük hizmetleri olup, Gökmedrese'yi 1267 tarihinde yaptırmışlardır. Cami ve türbesi vardır. Seyfettin Torumtay'ın vakfiyesi Sayın Pof.Dr.İsmet Kayaoğlu tarafından yayınlanmış olup, 1280'de vefat etmiştir. Keçeci-zade ve Kaya Paşa sülalesi bu soydan çıkmıştır. Arslan Toğmuş ise; Melik Danişmend Gazi'nin damadı Selvi Bey'in oğulları olması büyük ihtimaller arasındadır³⁴. Ancak vakfiyede açıkca Sünç oğlu Arslan Toğmuş ibaresinden Arslan Toğmuş'un babasının Selvi Bey olmadığını sarahatle anlıyoruz. Kaan Aytoğmuş; Emir Arslan; Orta Asya Türk isim geleneğini devam ettiren isimler arasında zikredilebilir.

996 H/1588 M. tarihli Silsile-nâmenin³⁵ tetkikinde ise, devrin modasına uygun olarak; soy Hz.Muhammed'e dayanmakta ve bundan da hareketle Hz.Adem âleyhiselâm'a çıkılmaktadır (Bkz. 23 Numaralı dipnot). Ali oğlu Mehmed oğlu Ali oğlu Seyyid Ebu'l-Hasan Şeceresine uygun olduğu belirtilerek, Zirvetü'l-Hasan adıyla bilinen nesep bilgini Hasan oğlu Kasım oğlu nesep bilgini Seyyid Şemseddin şeceresine de mutabık olduğu sarahatle belirtilmiştir. Ayrıca şecerenin Seyyid Muhammed Meşan'dan alındığı da açıklanmıştır.

Silsile-nâme; Seyyid Nureddin oğlu Seyyid Fettah Efendi'nin soyuna aittir. Babası Şeyh Seyyid Nureddin Alparslan'ın kardeşleri ve diğer oğullarına, şecerede yer verilmemiştir. Silsile-nâme'nin baş kısmı, geleneklere göre 996 H. Ramazan ayının sonlarında (1588 M.) yazılmıştır. Silsile-nâmenin sonunda bulunan soy ağacı ise; Seyyid Ali oğlu Seyyid Ali zamanında, yani 1771 tarihinde yazılmış olmalıdır.

Silsile, Nakibü'l-Eşraf huzurunda yazılmış, diğer Nakibü'l-Eşraf tarafından da tasdik edilmiştir. Ayrıca iki şahitle de konu pekiştirilmiştir.

Silsile-nâme Bağdadlı el-Hac Muhammed oğlu el-Hac Mansur tarafından yazılmış olup, eser-in hattatı da kendi ismini açıklamıştır.

Tezyinatı XVIII. yüzyıl özelliklerini yansıtmaktadır.

Şeyh Seyyid Nureddin'in 16 göbek soyu verilen şecerede; Seyyid Nureddin Veli adı Vali³⁶ olarak yazılmış, Alparslan lâkabı kullanılmamıştır. 1257 ? tarihinden 1771 tarihine kadar silsile devam etmiş, daha sonra Seyyid el-hac Mustafa Kâmil Efendi ile son bulmuştur. Mustafa Kâmil Efendi'den 5 daire çıkmasına rağmen, isimleri yazılmamış ve boş bırakılmıştır. Buradan da Mustafa Kâmil Efendi'nin çocukları doğmadan eserin yazıldığı anlaşılmaktadır.

Silsile-nâme'de bulunan isimler ile, Mevlüd Oğuz'un makalesinin sonunda verdiği Taceddinoğulları silsilesi arasında; Ebubekir el-Kemahî, Sarımeddin Mehmed, es-Şeyh Nureddin Alparslan ismi bulunmasına karşılık, diğer isimler bulunmamaktadır³⁷. Bu da bize gösteriyor ki; elimizde tercümesini sunduğumuz eser, şeyh soyu ve silsilesi ile ilgilidir. Er-Rufâî zâde Alâaddin Savcı Bey, Abdi-zade Hüseyin Hüsameddin'in de belirttiği gibi, Seyyid Nureddin Alparslan'ın oğlu veya kardeşi³⁸

33. Seyfeddin Turumtay; Alaeddin Keykubad'ın Mirahorluğunu yaptıktan sonra sivrilerle, Amasya Kalesi dizdarı olmuş (1237-1246), Selçuklu taht kavgalarında taraf tutmuş ve esir olmuş, serbest bırakılmış ve önemli görevlere gelmiştir. Şahit olarak adı geçen Abdullah oğlu Turumtay'ın, Seyfeddin Turumtay ile ilgisini bilemiyoruz. Akrabası olabileceği ihtimali üzzerinde durulması gerekir. Seyfeddin Turumtay için Bkz. Nejat Kaymaz, **Pervâne, Mu'inü'd-dîn Süleyman**, Ankara, 1970, s. 47, 51-54, 56, 75, 143, 150; Abdi-Zade Hüseyin Hüsameddin; (Sadeleştirilen; Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş), **Amasya Tarihi**, C. 1. Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara, 1986, s. 164-166; **Türkiye'de Vakıf Abideler ve Eski Eserler**, C. 1, ilaveli ikinci baskı, Ankara, 1983, s. 205; İsmet Kayaoğlu, **Torumtay Vakfiyesi**, **Vakıflar Dergisi**, S.XII, Mars Matbaası Ankara 1978, s. 91-112. 665 H./1266 tarihli Turumtay vakfiyesinde adı geçen Ahurcuk köyünü Sayın İsmet Kayaoğlu da bulamamıştır. s. 105. 1257 tarihli Nureddin Alparslan er-Rufâî vakfiyesinde de Ahurcuk Köyü adı geçmektedir. 9 yıl içinde aynı köyün bir başka vakfa bağlanması mantıklı değildir. Aynı köyler olabilir mi? Tokat-Erbaa ilçesi kuzey-batısında olan şimdiki Tosunlar Köyünün Ahurcuk köyü, olma ihtimali çok yüksektir.
34. Abdi-Zade Hüseyin Hüsameddin; (Sadeleştirilen; Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş), **Amasya Tarihi**, C. 1, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara, 1986, s. 314; Emir-i ahur Fahrü'd-Din Arslan Doğmuş'la da bir ilgisi yoktur.
35. Silsile-nâme; Arapça mütercimleri Sayın Ali Çakır-Abdülbâkî Pektaş tarafından tercüme edilmiştir. Her ikisine de teşekkürü, yerine getirilmesi zevkli bir borç bilirim.
36. Silsile'de Veli olması gerekir. Açıkca Vali yazılmış? Öncelikle veli olması akla daha mantıklı gelmekle birlikte; Aziz B.Erdeşir-i Esterbad; **Bezm u Rezm** adlı eserinde, S. 299 "Danişmend Vilâyetinin Yöneticisi" tabirini kullanması, Silsile-nâmedeki Vâli kelimesinin doğruluğunu kuvvetlendiriyor; H.Hüsameddin'in bahsettiği mezar kitabesinde kardeşinin emir olması, Beylik kuran bir zat bulunması, Taceddin Oğulları sülâlesinin kurulması ve silsile'nin 1588 tarihinden 1771 tarihine kadar gelmesi sebebiyle, Seyyid Nureddin Rufâî'den 516 yıl sonraya gitmesi dolayısıyla, devlet adamlığı o tarihte silsileyi yazdırmanın hafızasında kalmış olduğundan dolayı, vali yazılmış olabilir. Veya hat hatasıdır.
37. Mevlüd Oğuz; Taceddin Oğulları, **Ankara Üniversitesi Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi**, S. 4-5, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1948, s.487; H.Hüsameddin, **Amasya Tarihi**, C.III, s. 27-28.; Uzunçarşılıoğlu İsmail Hakkı, **Tokat, Niksar, Zile, Turhal, Pazar, Amasya Vilâyet ve Kaza ve Nahiyeler Kitâbeleri**, Maarif Vekâleti Yayınları, İstanbul Milli Matbaa, 1927(1345), s.27.
38. H.Hüsameddin; **Amasya Tarihi**, C.III, İstanbul 1927, s. 31'de "Bu kabrin yanındaki cephesi garba nazır olan türbede biraderi Nureddin Alparslan'ın olduğu anlaşıldı" ibaresi geçmektedir.

olabilir. Taceddinoğulları da Alâaddin Savcı Bey'den türeyebilir. Aslında Taceddin'in anlamı da dinin tacı anlamındadır.

H.Hüsameddin, Amasya Tarihi adlı eserinde, Seyyid Nureddin Alparslan'ın kabrinin³⁹ Niksar'da, Melik Gazi Mezarlığı girişinde, yolun hemen güneyinde olduğunu belirtir.

Halit Çal, Niksar'daki Türk eserlerini anlatırken; H.Hüsameddin'in tarifine uyan, Melik Gazi Mezarlığı girişinde, Doğanşah Türbesi karşısında, sanat tarihçileri tarafından mimarisine dikkate alınarak, XII.yüzyıl ortaları ile XIII.yüzyıl başlarına tarihlenen ve içinde yatanın kim olduğu bilinmeyen, Eyvan Türbeler'den bahseder⁴⁰. Moloz taş örgü ile inşa edilen Eyvan Türbeler'in beşik tonoz ile örtülü olduğunu, dilatasyondan anlaşıldığı kadarı ile, önce doğudaki, sonra batıdaki eyvanın yapıldığını, eyvanların sadece ağız kısımlarının açık olduğunu, gövdelerinin tepeye kadar dolu ve yamaca dayalı olduğunu belirtir. Eğer, H.Hüsameddin haklı ise; batı eyvandaki türbe Seyyid Nureddin Alparslan'a ait olup rahmetli Osman Turan'ın yayınladığı satış vesikasındaki tarihi de dikkate alırsak, 1301 yılından sonra inşa edildiğini söyleyebiliriz. Doğuda bulunan eyvan ise, yine H.Hüsameddin'e göre, Seyyid Nureddin Alparslan'ın biraderi, Rufai-zâde Alaaddin Savı Bey'e ait olmalıdır ki, onun da tarihi, H. 740, 747 veya 749 (1348-49 M.)'dan öncedir. Zira Alaaddin Savcı Bey'in oğlu Taceddin Doğanşah'ın mezar kitabesi H.747 veya 749'dur. H.Çal, söz konusu eserinde kitabeyi eksik vermiştir⁴¹. Bu makale ile Sanat tarihi camiası tarafından adları ve tarihleri bilinmeyen, Tokat-Niksar'da bulunan Beylik Dönemine ait üç türbeyi, tam isimlendirme ve tarihleme imkânına sahip olduğumuzu zannediyoruz.

Bu durumda; Amasya-Taşova-Alparslan Beldesi'nde bulunan türbedeki üç sanduka kimlere aittir? Cevaplamakta zorluk çekiyoruz. Mahalli ifadelerle göre, Seyyid Nureddin Alparslan ve oğulları denmektedir. Kare planlı türbenin tonoz ? kubbesi, 1943 depreminde yıkılmış olup, mahalli tamirle türbenin üzeri kiremitle örtülmüştür.

Çocukluğu Zuday'da geçmiş, matematik öğretmeni emekli Albay, Murat Dedeoğlu'ndan aldığım bilgilere göre; 1927-30 yıllarından önce, dergahın imaretinde yemek yediği, annesinden aldığı bilgilere göre mutfağın yerinin değiştirilmiş olduğu (1890 ?), caminin içinden türbeye girildiği, 1927-30'lu yıllarda kubbesi depremden yıkılmış olduğu için üst örtüsünün kiremitle kaplı olduğu, Son cemat yerinin o tarihlerde ahşap olduğunu ifade etmişlerdir.

Ayrıca bölgede pamuk ekildiği, kadınların o tarihlerde tumman adı verilen giysilerini kendilerinin dokuduğu, ayak bileklerinden bir kanş yukarısının beyaz, aşağısının kırmızı renkli olduğunu söylemişlerdir.

Bunların dışında 1931-32 yıllarında Sam-sun Vakıf memurlarının öşür toplamak üzere geldiklerini; yine 1932 yılında Tokat Vakıf Müfettişi Çerkez Ali Bey'in Zedvi'ye geldiğini hatırladığını, konu ile yakından alakalandığını, heyecanlandığını teyid için İstanbul'dan Ankara'ya gelerek bu satırların yazarını bulup anlatmıştır.

Yapılan incelemelerden anlaşıldığı kadarıyla; Taşova-Alparslan Beldesi'nde Türbesi bulunan zat, Şeyh Seyyid Nureddin Alparslan'ın oğlu Şeyh Seyyid Fettah Velî'dir. Sanduka üst kısmı ve ayak ucu tamir edildiğinden bir isme rastlayamadık. Sandukada ayet bulunmaktadır.

Şeyh Seyyid Nureddin, ülemâ olup Rufâî şeyhidir. Kardeşi (?) Alparslan ise , asker ruhlu, Taceddinoğulları kumandanıdır, Bey'dir. Bunların yanında, Bezm u Rezm'den anladığımız kadarıyla, Şeyh Nureddin Alparslan'ın, Alparslan adında bir oğlu daha var olduğunu sanıyoruz. Zira, Kadı Burhaneddin Ahmed'in Taceddinoğulları üzerine yürümesi ve Taceddinoğullarının mağlub olacaklarını anlamaları üzerine, Şeyh Nureddin'in oğlu Alparslan'ı aracı olarak göndermek istemeleri, Kadı Burhaneddin Ahmed'in de Şeyhin oğluna itimad edip sayması olayı, bu durumu biraz açıklamaktadır.

39. H.Hüsameddin, a.g.e. s. 31.

40. Halit Çal; **Niksar'da Türk Eserleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Acar Matbaacılık, İstanbul 1989, s.57.

41. Halit Çal; a.g.e. s. 40-43.; H.Hüsameddin ve M.Oğuz'dan aldığımız tamama yakın kitâbe şöyledir:

1. *Haza kabru'l emir isfehşalar el-ecell*

2. *el-Kabir el-Melik, el-Muzaffer el-Mücahid el-Murabit*

3. *Taci'd-Din (Siracü'd-Din) Toğanşah Alp ibn Savcı*

4. *Rahimetu'llahu A... ve Erbain ve Seb'a mie.*

Anlamı; Bu kabir yüce mücahit, murabit muzaffer emiri isfehşalar Savcı oğlu Taceddin (Siraceddin?) Doğanşah Alp'indir. 740(747 veya 749).

Taceddinoğulları için Bkz: Aziz b. Erdeş-i Esterebadî, **Bezm u Rezm**, (çeviren Mürsel Öztürk), Kültür Bakanlığı Yayınları, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1990, s. 224, 289, 293, 296-302, 311-314, 363, 369, 402-404, 483-484; Yaşar Yücel, **Kadı Burhaneddin Devleti**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları Ankara Üniversitesi Basımevi, 1970, s. 53, 64, 81,89,111-112, 116-118, 121, 136,147, 148; Mevlüd Oğuz, Taceddin Oğulları, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, C.VI, S.5, Kasım-Aralık 1948, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1948, s. 470-487; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Kitâbeler I**, Maarif Vekâleti Yayınları, İstanbul, Millî Matbaa, 1927, s. 27; İ.Hakkı Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1969, s. 153-154.; M.Erol Yurdakul, **Taciüddin İbrahim Paşa'nın Vakıfları ile Vakıfın Merzifon'da İnşa Ettirdiği Hana Bitişik Mescidinde Yapılan Restorasyon Çalışmaları**, VIII. Türk Tarih Kongresi, Bildiriler, C.III, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1983, s. 1619-1626, lev. 497-510; İsmail E.Erünsal, **The Life And Works of Tâci-Zâde Ca'fer Celebi, With A Critical Edition Of His Divân**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1983.

Ayrıca, Seyyid Nureddin Alparslan'ın 9.göbek torunu Seyyid İbrahim'dir. Taşabad⁴² kazası Tenye karyesi Ravak adlı köyde, kayıtlara göre, Şeyh Seyyid İbrahim Zaviyesi bulunmaktadır⁴³. Dolayısı ile adı geçen zaviyenin de Seyyid Nureddin Soyuna ait olması akla gelmektedir(?).

Alparslan Belediye Başkanlığı Müzesi'nde; Seyyid Nureddin Alparslan Camii Şerif Vakfı'ndan, Osman Efendiye, Camiye ait görev verilerek (yapılacak iş belirtilmemektedir), yarım ölçek buğday verilmesine ait 28 Ramazan 1263 H./1847 M.tarihli ber'at bulunmaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde yaptığımız araştırmada, 982 H/1574 M. tarihli Sivas Tahrir Defteri no. 12, varak 65 b'de 216 numaralı köy olarak geçen "*Karye-i Arus, Tabi-i Felanbil, Mâlikâne vakfı, Zaviye-i Şeyh Nureddin.*" denmektedir. Mâlikânesi tamamen vakfedilmiş, Divanı ise, tımar verilmiştir.

Sivas Defteri No 12. de 38 b varağında 105 numaralı köy olarak geçen; "*Karye-i Musalu, tabi-i Taşabâd, iki baştan Vakıf-ı Zaviye-i Seyyid Nureddin*" ismi geçmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, Abide ve Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı Arşivinde, 1978 yılında Seyyid Nureddin Türbesi, imaret kalıntısı ve camisinden günümüze kalan sadece minare kalıntısının rölövesi vardır.⁴⁴

Başbakanlık Arşivi araştırıldığında, daha başka bilgilerin de gün yüzüne çıkacağı tabidir.

Başbakanlık Arşivi Genel Müdür Yardımcısı Sayın Necati Gültepe'den rica ettiğimizde, tasnifli belgeler içinde konu ile ilgili bilgi olmadığını, tasnif edilmemiş belgeler içinden çıkabileceğini ifade etmiştir. Biz, bir an önce belgeleri ilim âlemine sunmayı düşündüğümüzden, zaman darlığı sebebiyle diğer araştırmalara imkanımız olmadı.

AMASYA-TAŞOVA-ALPARSLAN BELDESİ SEYYİD NUREDDİN ALPARSLAN ER-RUFA'İNİN 655 H./1257 M. TARİHLİ ARAPCA VAKFIYESİ TERCÜMESİ

Vakfiyenin başında bulunan tasdikler:

O'nun anlamını bulduğum zaman onu kabul ettim...Rum memleketlerinde vakıflar Müfettiş Memuru Hayrettin oğlu Kadı İbrahim. Allah ikisini de af eylesin. Mühür Vakıf mütevellisi... (okunamadı).

Vakfın ikrarıyla ona eklenenin hepsinin muhteviyatı nezdimde sabit ve sahih olduğundan dolayı vakfiyenin sıhhatine ve yürürlüğe girmesine (tanfiz) hüküm edip imza ettim. Onu yazan ve satırlayan (kâtip) yüce Mahruse-i Niksar'da Meragalı Hanefi mezhebinden Kadı Sermak oğlu Mehmed.

Muhteviyatı şer'i yolla sabit olup, açığa çıktığı zaman O'nu imzalayıp yürürlüğe koydum...onda

yazıldığı üzere ve ben Gani olan Allah'a muhtaç Diyar-ı Rum memleketinde (Anadolu'da) emir sahibi olan Evkâf Müfettişi Musa oğlu El-Hac Kemâl. Allah onu muzaffer eylesin.

Daha önce vakfiyedekini şer'i kavîme ve sırat-ı müstakime muvafık ve uygun bulduktan sonra onu imzaladım. Ve bağışlanan acizânem Seyyid-i Nureddin Evkâflarında Müfettiş memuru Sonica (Sonusa) Kadısı el-hac Behram Ahmed. Emir sahibi ile Zeytuva'daki Zaviyede meşhur kabrini, Allah'u Teâlâ nurlandırın.

İmza Şahitleri:

Sonusa Kadısı Mevlânâ Fahrüd-dîn ve Nureddin oğlu Mevlânâ Elvan. İksine de Allah rahmet etsin.

Aslına sadık ve mutabık olarak bu şer'i vakfiyenin suretinden mülk ve kadir (maliki'l Kadire muhtaç) Sonusa Kadısı Abdullah oğlu acizanem Şeyh Mehmed nakletti.

Bu sureti aslından ziyade ve noksansız olarak Melik-i Kâdîr olan Allah'a muhtaç acizanem Niksar Kadısı İbrahim oğlu Mehmed.

Onu yazdı ve Allah'a Teâlâ her ikisini de af fetsin. Mühür Mehmed bin İbrahim Seyf...(okunamadı).

Bismillâhırrâhmanırrâhim, O en iyi yardımcıdır.

Hamd; bulutların ağlamasıyla yer yüzünü yeşerten Allah'a mahsustur. Kerâmet nakışlarıyla İslâm ehlinin mallarını, hududları ile tezyin etti. Allah'u Teâlâ istikâmet makamına ve sünnetlerine, kullarından has zevâtları hidâye eyledi. Dâr-ı makamda (cennette) sevap çeşitlerini hayır erbabına iâde edecektir. Allah'ın birliğine ve ondan başka ilâh ve ortağı olmadığına dair şahadet ederiz. Zorluklar pazarında meşekkatlere tahammül eden nefs-i emmareye de şahadet ederim. Tüm kâinata gönderilen Allah'ın kulu ve Resûlu Muhammed'e şahadet ederiz ki, O rûz-i mahşerde şefaât sahibidir. Öyleki, salât ve selâm O'nun üzerine ve ehline, din-i islâm muzaffer bulan ve liderlik vasıflarına haiz olan ashablarının üzerine olsun.

42. Taşova.

43. Vakıflar Arşivi, 218 numaralı 3/1 esas, 1702 numaralı kayıt. Sivas Muhasebe, adlı 481 numaralı defterin 280. sıra numaralı kayıta ise ilk mütevellî ve zavıyedarlık hizmetine tayin edilen görevliler hakkında bilgi bulunmaktadır.

1. *Es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Osman 27 Zilkâde 1131 H.(1718 M.)*.

2. *Mehmed bin Seyyid Osman es-Seyyid Abdurrahman, 14 Recep 1152 H. (1739 M.)*

3. *Es-Seyyid Mehmed, 17 Muharrem 1167 H.(1753 M.)*

4. *Es-Seyyid Abdurrahman ve Osman müştereken, 19 Zilkicce 1183 H. (1769 M.)*

44. Rölöve projesi 1983'de çizilmiştir. Dosyada 4 adet fotoğraf olup, Sayın Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer çekmiştir.

Sözün özüne gelelim:

Allah'ü Teâlâ Nefsi Emmare'ye galip gelen gaddar dünya, dünyadan zahitlik ile Resulü Ekrem'in yolunu tutan Allah'ü Teala'nın güçlü ipine yapışan, inat yollarını terk eden, keşif ve tahkika malik olan Allah'ın teyid ve Tövfiği ile Şeyh İmam-ı Rabbaniye ilham etti.

Efendilerin efendisi, ihtiyar, Kemahlı, Rufai, Ebubekir oğlu Mehmed oğlu Sarı Müddin oğlu Seyyidi Seyyidi Nureddin Alparslan; Devamlı olarak üzerine yağın Allah'ın nimetlerini gördü, dolayısıyla hayır ve ihsan erbabına uymayı istedi ve iyilik eserlerinin zaman sahifelerinde kalmasını murad etti.

Çünkü; kişinin eceli geldiği vakit ameli kesilir, ancak, amelinin devam etmesi sahih hadisler variddir. İşte o Resulü Ekrem'den imam mesnedlerinde rivâyet olundu. Resulü Ekrem Efendimiz buyurdu ki; "Bir insan öldüğünde amelinin sevâbı kesilir, Defter-i Amâli kapanır, yalnız:

1. Sadaka-i cariyesi (çeşme, köprü, hastahane, cami, mektep yaptırmak, ağaç dikmek, vb...),
2. İlmî bir eseri,
3. Kendisine dâa ede hayırlı bir evlâdı olan kimsenin defter-i amâli kapanmaz (Böyle amme menfaatine ait eserleri bâki kaldıkça, sevâbı da devam eder).

Bunun gereği olarak, saf niyetle, Allah yolunda vakıf yaptı.

Tam ve kusursuz olarak ve din, züht, yakîn, mürüvvet, dünya ve ahiretten daha fazla nasibini almak için Allah'ü Teâlâ nimetlerini andı. Onu şükr-ü senâ ve daha fazla hayır amâl ile takyid (kayd tescil) edip, Allah'ın bahşettiği malları hayır kapılarının en önemlisine, ki o, sadaka-i maziye ve bakıye-i hayr fani dünya için sarf etti. Ve bununla adaleti icra eden Paygamberler ve Hülafe-i Raşidin ve Eimme-i Mehdiyin seyyidine tabi olarak vuku edecek ahiret gününe fani âlemde azık hazırlamak üzere kalıcı hayır devamlı ihsan ve sadaka-i maziye (geçerli sadaka) en önemli hayır yollarından ki, Allah'ü Teâlâ'nın bahşettiği bazı malları sarf etti. Allah'ü Teâlânın azabından uzaklaşarak öyle ki, bu amelinin sevabını umarak ve Allah'ü Teâlânın devamlı ve ebedî rızasını kazanmak amacı ile talep ederek Kur'an-ı Kerim'de bulunan ve aşağıda belirtilen şu âyetler örnek edinildi⁴⁵:

"Hiç şüphe yok ki, erkek ve kadın sadaka verenler ve Allah'a güzel bir ödünç verenler (onun yolunda mal sarfedenler) için mükâfatları katlanır ve kendilerine cömertce bir ecir vardır."

Rûzi mahşerde, onun azık olması için günahını silip, hasenatını katlamak ve üzerine mafiretini indirmek ve üzerinden yağdırma arzu ederek; yine⁴⁶ "O gün herkes (dünyada) hayır namına ne yaptı ise, hazır bulacak" ve⁴⁷ " Gerçekten

Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı dosdoğru kılanlar, kendilerine verdiğimiz rızıklardan gizli ve aşikâr Hâk yolunda sarf edenler asla zarar etmeyecek bir ticaret umabilirler" meâlinden sonra, insanlar sadakasının gölgesinde gölgelenir.

Yine bir Hadis-i Şerif'de varid olduğu gibi "Senin için hiç bir mülk yoktur. Ancak, faydalandığın ve giyip eskittiğin ve sadaka verdiğin müstesnadır" ve bunu âyet-i kerime de güçlendirmektedir⁴⁸: "Sizin yanınızdaki tükenir. Allah katındaki ise, bâkidir tükenmez." ve daha bundan başka âyet ve haber ve eserlerinde de vakif ve sadaka-i cariyeye hakkında da olduğu gibi seri bir şekilde hesap ve acı hesabından korkularak Allah'ü Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor⁴⁹: "İşte o günde onlardan kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçır." ve⁵⁰ "O gün ki ne mal fayda verir ne oğullar. Ancak, Allah'a temiz bir kalp ile varan başka!..."

Surla çevrilmiş Felanbil Kal'ası yanında, tahrib ve helâkten himâye edilen yüce ve ikbal sahibi olan Niksar'a tabi Zedvi Köyü dışında adı geçen vâkıfın bereketli, öz ve hâlis malı ile yapılan Zaviye'nin hepsini vakfettim. Ki O'na bitişik çeşitli evler ve bahçelerle ona bağlı ve onunla ilgili olan eşyalarla olan bütün eklentileri, türlerinden ve bu zaviyeyi erkekler ve kadınların hepsine ve özellikle gelip-gidenlere vakfeyledim.

Beş vakit namazları edâ, halvetleri riayet, itaât ve ibâdet vazifeleriyle meşgul olan bütün müslüman erkek ve kadınlar oraya girebilirler. Ve istirahat edebilmeleri, uzanmaları için gerekli bütün yerler, birinde abdest bozma (tuvalet), serinleme, susuzluğunu giderme ve su içilmesi gibi ve her türlü istifade ile oradan geçip sofalarda oturmak ve orada gidip-gelmek, ayakkabalarını çıkarmak için koridordan istifade etmek, yanibaşında yapılan ahıra hayvanlarını bağlamak sureti ile istifade ederek ve önünde yapılan hamamdan istifade edilerek, belirtilen şartlar üzerine ebedî vakıf olup, öyle ki, her ne şekil ve surette olursa olsun, ne mülk, ne miras, ne hibe, ne de satılması câiz değildir.

Ta ki, yeri ve üzerindeki mahlûkata varis oluncaya değin, ki o varislerin en hayırlısıdır ve adı geçen vâkıf zikr olunan malı ve mülkü bu vakfiyenin çıkışına kadar hiç bir fert tarafından müdahale olunmaya.

Zedvi Köyü'nün hepsi ve köye tabî mezraalar, hududu Melik Köyü arazisi ve Büyük Nehir ve Haddadi ve Sonihsa (Sonusa-Uluköy) ve Karakaya ve Çatalan köyleri arazisine, Beyrun ve Managri arazisi hududuna ve Kızri (Kazri?) ve Sarualan?

45. Hadid Suresi, LVII/18. âyet.

46. Ali İmran Suresi III/30. âyet.

47. Fatr Suresi, XXXV/29. âyet.

48. Nahl Suresi XVI/96. âyet.

49. Abese Suresi LXXX/36. âyet.

50. Şuara Suresi XXVI/88-89. âyetler.

Köyü arazisi hududuna ve Kaşkaya'ya ve Sivri ve Felanbil Köyü arazisi hududuna bütün Felanbil ve Tekaloza Köylerinin hududlarıyla son bulur.

Felanbil ve Tekaloza Köyleri'nin hududları; bitişik olarak adı geçen Zedvi Köyü arazisi hududuna ve Mermuk Nehrine ve İspatlo Köyü arazisi hududuna ve Gökdere'de son bulur.

Bütün Sepetli Köyü'nün hududu; Felanbil Köyü arazi hududuna ve Borabay Köyü arazisi hududuna Haddadi Köyü arazisi hududuna ve Gökdere'de son bulur.

Bütün Köy'ün sınırı; Borabay hududuna bitişik Haddadi Köyü arazisi hududu ile sınırlı ve Akdağ ve Cıvıntı ve Sepetli arazi hududuyla sınırlıdır.

Ve bütün Melik Köyü'nün sınırı Büyük Nehre ve Sonica (Sonihsa-Uluköy) Köyü arazisi hududuna ve Zedvi Köyü arazisi hududunda biter.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Baş Baraklı Köyü bitişigiyle Nahislu ve Halaçlı ve Nureddinlu ve Alaca Kilise köyleriyle ve hududları bitişik olarak Gönüz Köyü arazisi hududuna ve Guz Kilise Köyü ve Büyük Nehir ve Çamurcuk Mezraası arazisi hududuna ve Tasni Köyü arazisi hududuyla son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Tasni Köyü ve hududu Baraklı Köyü ve Büyük Nehre ve Balaki Köyü arazisi hududuyla son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Balaki Köyü ve hududu Bağlı Dağına ve Tartma Köyü arazisi hududuna ve Kalıkala arazisi hududuna ve İlcuk Mezraası son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Eyüyapa Köyü'nün hududu, Bes Badi Köyü arazi hududuna ve Çandır Köyü arazi hududuna ve Ahurcuk Köyü arazisi hududuna ve Eyrak Köyü arazisi hududuna ve Efksial Köyü arazi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Firenkhisarı ve bunun sınırı Gölcügez ve Efksial Köyü arazi hududuna ve Sırçalı Köyü arazisi hududuna ve Çardeğin Köyü arazisi hududuna ve Fakih Köyü arazi hududuna ve Potaş Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün köy'ün sınırı; Kışlak Alâeddin hududu, Ere (? Köyü hududuna ve Kuru Çay Köyü arazisi hududuna ve Orahkta (?) mezraa arazisi hududuna ve Büyük Nehirle son bulur.

Ve bütün köy'ün sınırı; Serhor Köyü'nün hududu *Yebin Köyü arazisi hududuna ve Emari Köyü ve Böyük Nehre ve Gavsan Köyü arazisi hududunda son bulur.*

Ve bütün Köy'ün sınırı; Gavsan'ın hududu İfgebe (?) Köyü ve Serhor Köyü arazi hududuna ve Emari Köyü arazisi ile son bulur

Ve bütün Köy'ün sınırı; Kenûsi Köyü'nün hududu Büyük Nehre ve Emari Köyü'nün arazi hududuna ve Keyne Köyü arazisi hududuna ve Kösse Köyü arazisi hududuna ve Ayangili Köyü arazisi hududuna ve Raan (?) Köyü arazisi ile son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Baladan Köyü ve ona tabi ve bunun hududu Bogalu Dağı'na, Bedyani Köyü arazisi hududuna ve Maariz Dağı'na ve Büyük Nehre ve Kalı Kala Köyü arazisi hududuna ve Tarimne Köyü arazisi hududuna ve Yornus Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Yavtaş Köyü ve bunun hududu Frenkhisarı Köyü hududuna ve Sekis Köyü hududuna ve Azenis? Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Panbuközü ve Karabük nahiyesi Köylerinin hepsinin hududu bitişik olarak Sonmalık Köyü arazisi hududuna ve Büyük Nehre ve Taylu Köyü arazisi hududuna ve (Kanlıkaya ve Akdağ ve Kızılk'da ? son bulur.

Bu kasabaların hepsi, tahrip ve yok olmaksızın korunmuş, Niksar'a tabi kasabalardır.

Bazıları Yenişehir Kal'asına tabi ve bazıları Felanbil Kalesi'ne tabi ve bazıları Karakuş Kalesi'ne tabidir.

Adı geçen Vâkıf, bu köyleri vakfetmiş olup; Allah'u Teâlâ, O'nu muvaffak eylesin, hayır yollarını müessir eylesin.

Bütün adı geçip sınırları belirtilen köylerden, mezralardan ve buna mensup olup da onlardan sayılan yerlerin bahçeleri, değirmenleri, katları⁵¹, meskenleri, yerleri, kuleleri, kaleleri, kamalları, gözleri⁵², ağaçları, kuyu ve nehirleri, hamamları, köprüleri, bahçeleri, gölcükleri, havuzları, mer'aları, çölleri, imar edilen yerleri, tepeleri, dağları, binaları ve koyun ağılları, özellikleri olan hamamı⁵³, çöplükleri, erkeklerin toplandığı yerler⁵⁴, öküzlerin toplandığı yer⁵⁵, çocukların oynadığı yer, kadınların ağladı yerler ve diğer gerekli şeyler, bunlara ek olan yerlerin yakın olsun veya uzak olsun eski ve yeni bütün buraya girip-çıkan hakların hepsi, yönlerinin sona erdiği vakıf yerlerdendir. Ve adı geçen yerler, Zaviye menfaatlerine aittir.

Vâkıfın şartları:

Mütevelli her zaman, güzel, çalışmasının eserlerini ve vakfedilen malların her tür istismarını ve menfaatinin korunup elde edilmesini sağlar; dilerse misli ile rayiç bedel üzerinden-kandırılmaksızın kiraya verir. Mütevelli, her yıl gelirlerinin toplamını düzenli bir şekilde açıklar. Mütevelli, vakfın menfaatlerini göz önünde bulundurarak, özendirme amacı ile kira artışı veya indirilmesinde, yetkilidir. Kiraya mukavelesinde zaman tayini şartı diğer üç seneden az olması lazımdır. Her yıl kiranın ödemesi şarttır. İmaretin ihtiyacına göre, mahsul zamanda kira ödemesi başlar. Elde edilen gelirin fazlası vakfedilen Zaviye'nin imaretine harcanır. Ki o, tamirinde, imarında kullanılır. Yıkık-harap kısımlar

51. Evleri.

52. Su menbaları.

53. Mahasin-i hammam.

54. Mecabi errica.

55. Ve mealifil bugur ve siran.

onarılır. Bütün durumlarda, ehlinin (külliyenin) mâmûr olması için kullanılır.

Ve yine bundan kalan miktarla; her gün et- den dört ölçek⁵⁶ ve bir ölçek pirinç ve buğdaydan iki ölçek satın alınmalıdır. Akşam ve sabah, zaviyede oturanlar ve zaviyeye gelip-gidenlere, hademelere ve komşulara pişirilip dağıtılır. Şayet, gelenlerin sayısı çoğalırsa, ki o miktar kifayet etmezse etin, pirincin miktarı artırılır. Ve gelenlerin durumlarına göre eklenir. Ve ondan meşâyihlara⁵⁷ ve öğrencilere ve müslüman fakirlere diledikleri kadar sadaka verilir.

Her gün adı geçen zaviyede yeter derecede ekmek yapılır. Her çanak için yüzelli dirhem miktarında bir ekmek verilir. Ve yine her sene mahsülünden, yemekleri pişiren adama; on ölçek buğday ve bir ölçek atılmış pamuk ve her gün rayiç meskûk bir dirhem ile yemekten iki çanak ve ekmek, öğlen ve akşam için verile.

Her sene; ondan on ölçek buğday, ekmek yapan adama ve atılmış pamuktan bir ölçek ile her gün meskûk bir dirhem ve yemekten iki çanak öğle ve akşam ekmekle birlikte verile.

Zaviyede odun getiren kişiye her sene sekiz ölçek buğday, her gün iki çanak yemek ve ekmek ve meskûk bir dihem verile.

Her yıl yaygı yayan ve zaviyeyi, misafir odalarını, sofaları süpüren kişiye sekiz ölçek buğday ve her gün öğle ve akşam yemekten iki çanak ile ekmek ve yılda bir defa bir ölçek atılmış pamuk verile.

Ve her sene; yemek yiyenlere, yemek dağıtan nakip adlı görevliye beş ölçek buğday, bir ölçek atılmış pamuk ve her gün meskûk bir dirhem, öğle ve akşam iki çanak yemek ile ekmek verile.

Mahsulleri toplayıp yazan ve satan kâtibeye; ve vakıf durumlarına bakan ve düzenleyen kişiye her yıl, onbeş ölçek buğday ve hergün mesûk iki dirhem verile.

Ve elde edilen gelirlerden; yağ, bal, gelip-gidenlere mübârek gecelerde ve bayramlarda ihtiyaç miktarı kadar satın alına.

Gelirlerden kandil için zeyt⁵⁸, ihtiyaç oldukça satın alına.

Her sene, zaviyede beş vakit namazı hazır olan cemaati müslimine, edâ için salih bir kişinin imamlık yapıp, imametinde farz, sünnet ve müstehap olanlara riayet ederek, müslüman fakihlarından istifade ve anlaşıldığı gibi oniki ölçek buğday, atılmış iki ölçek pamuk ve her gün meskûk iki dirhem verile.

Ve yine, her sene beş ölçek buğday ve bir ölçek atılmış pamuk ve iki çanak yemekle iki ekmek farz namazlarının vakitlerini bilen ve bildiren salih kişiye, ki o zaviyenin en yüksek yerinde beş vakit namaz için gündüz ve gece ezan okuyana⁵⁹ verile.

Vakfın levâzımatı:

Kullanılması gereken aletlerden kazan, tencere ve çanak, sofrası taşı, kaşık, bardak, süpürge, sofrası örtüsü, desti, ibrık gibi eşyaların, zaviyede misafir kalanlara lâzım oldukça kullanmaları için, ihtiyaç oldukça, ihtiyaç miktarı kadar satın alınması,

Vakfiyede önerilen miktarlar fazla geldiğinde, israf edilmemesi,

Tevliyet ve Meşihat Yönü:

Zikr edilen meşihat ve tevliyet cihetine mütevellî; muhtaç olan vâkıfın akrabalarına ve ütekâsına, evladlarına, sarf oluna, şayet, onlardan artarsa, fukara-i müslimine ve miskinlerine, yetimlerine, dullarına, borçlulara, kölelerin hürriyete kavuşturulmalarına ve daha başka ihsan yollarına sarf edile ve gelecek sene vakıf bütçesine herhangi bir miktar aktarılmaması,

Bu vakfiyenin emrini üstlenen, tevliyeti deruhte eden kişinin; vakfedilen mahsülden alması, kullanması helâldir. Ki o, tevliyet şartını yerine getirmeye dönük çalışmaları yeterli derecede ciddiyetle yapacaktır, uygulayacaktır.

Meşihatı üstlenen Şeyh Efendi'ye, yıllık gelirin (?) dörtte birinin verilmesi,

Vakfedilen zaviye ne zaman harap olursa; öncelikle mütevellî, bütün mahsüllerin gelirini zaviyenin aslının imarına sarfederek, diğer konulara masraf yapmaması, şayet zaviyenin imarı ve ıslahı mümkün olmadığı takdirde; mütevellî her yıl bütün vakıfın malını imaretin sadakasından sonra, vâkıfın önerdiği beşte biri ve dörtte biri mütevellîye ve şeyhe ve fukara-i müsliminin menfaatine Allah'u Teâlâ, ki o varislerin en hayırlısıdır, dünya ve üzerindeki insanlar varis oluncaya kadar sarf oluna.

Allah'u Teâlâ; adı geçen vâkıfın bütün yazdığı adı geçen cihetlere şerh ve şart edildiği üzere, doğru ve dinî hükümlere uygun olarak vakf ve habs edip bu vakfı kurdu. Gerektirdiği aslını içeren ve engellerden arınmış olarak; dünya durdukça satılamaz, hibe edilemez, rehin verilemez, miras edilemez, yok olunamaz, kaybolunamaz, her ne şekil ve sebebden dolayı muhalefet edilemez. Aksine, ebedî olarak, dünya kaldıkça şartlarına uyulması gerekir. Şartları değiştirilemez.

Bu vakfiyenin açıklanan şekli ve şartları üzere; hükümdarlar ve kadılar, hâkimler, baştakiler ve sondakiler, asıllara ve vekillere tabî olan ve diğer akıl sahiplerine giren, Allah ve ahiret gününe inanan mü'minlerin, bu vakfın sebeplerini inkitaya uğratılmaları, değiştirilmesi, aslâ câiz değildir, helâl değildir.

Kim aslını bozup, faydasının kesilmesine teşebbüs ederse; şartla da olsa, Allah'ın ve lânet

56. Men, ölçü birimi, 18 litre.

57. Sedâtlara.

58. Zeytinyağı.

59. Muvakkitlik ve müezzinlik yapan personel.

edenlerin lâneti, bütün insanların ve meleklerin lâneti O'nun üzerine olsun. Allah'ü Teâlâ O'nun ne farz ne nafîle ne fidye ne de tevbesini kabul etsin.

Bu vakfiye⁶⁰ sahipleri, âdil, hâkim huzurunda yargılanacaklar. Ki, Kur'an-ı Kerim şöyle buyurmaktadır⁶¹: "O gün zalimlere özür dilemeleri fayda vermeyecektir. Onlara lânet vardır. Ve onlara yurdun (cehennem) kötüsü vardır." Hatırla ki⁶², "O gün yer başka yere, gökler de başka göklere çevrilecek ve insanlar tek ve Kahhar Allah'ın huzuruna çıkacaklardır."

İnşallah, Allah'ü Teâlâ, vâkîfı en iyi mükâfatıyla mükâfatlandırır. Ve bütün bu vakfiyenin tevliyetini ve meşihatını ve şartların icra edilmesini adı geçen mahsüllerin yerlerine harcanmasını ve ondan çıkan emirlerin yerine getirilmesini hayatta bulunduğu müddetce kendisine şart etmiştir. Vefatından sonra, bütün bunların tevliyeti şartların yerine getirilmesi akıl ve dindarlık yönünde en rüşt olan evlâdın evladı evladı evladına, nesilden sonraki nesline, karından sonraki karına, sonundan sonraki sonuna, erkek çocuklarıdır. Şayet, Allah korusun bunlar, son bulurlarsa, aynı yukarıdaki gibi kız çocuklarıdır. Şayet yine; zürriyeti ne neslinin kesileceği ve münkariz olacağı anlaşılırsa, o vakit bütün bunların tevliyeti ve meşihati, açıklanan üzere azatlı köle ve onların çocukları içindir.

Şayet, bunlar da münkariz olurlarsa, adı geçen şehirde ki, kadı⁶³ tevliyeti üstlenir. Açıklanan şart üzere, bu vakfiyeyi icra etmek için ahali arasında vukubulan anlaşamamazlığı çözen, sulhe kavuşturan kadı tevliyeti⁶⁴ üstlenir.

Eğer, adı geçen bu şehirden kendi zürriyeti boşalırsa⁶⁵, vakfın bütün gelirleri fakir ve miskinlere sarf olunmalı. Bu vakfiyede icra edilenlerin doğru olduğuna ve fesadında kavgaya götürüldüğü takdirde, hükümleri icra eden ehli islâm hâkim huzurunda yargılanması ve onun hükümleri ve icra eden ehli islâm hâkim huzurunda yargılanması ve o'nun içtihad ve mezhebi ve itikadı bütün, bunların hepsinin sahih⁶⁶ ve lüzumlu olduğuna dair hükümdür.

Bu vakfiyeyi ihtilâf ve hilâf yerinden çıkarıp, ebedî vakıf olarak vakfedip, gereğince vâkîfın hükümlerini yerine getirdi. Ve vakfiyeyi vakıf babında isbat edip, meşhur hükümlerden kabul edildi. Vâkîf, bizzat bütün söylediği cümlelere, huzurunda şahitlik etti. Bu vakfiyenin evvelinden sonuna kadar ona eklenen ve zıfâ edilen⁶⁷ hükümlere de sözlü olarak ve şer'an da şahitlik etti. Ve Allah'ü Teâlâ'nın şahitliği yeterdir.

Ki O Allah; kulları yargılayan ve daha sonra bütün Melâikeleri, Peygamberleri, evliyalı mükâfatlandırır. Vakfiyenin sonunda adları geçen şahitleri de mükâfatlandıracağı umulur...ve hamd öncesinde ve sonrasında Allah'a mahsustur. Ve Allah herkese yeter ve yargılayıcıdır. Ve o ne

güzel yardımcıdır. Sâlat ve selâm gizli ve aşîkâr Peygamberimizin üzerine olsun.

655'de⁶⁸ mübârek Ramazan ayının ortalarında yazma ve şahitlik işleri gerçekleşti.

Şahitler:

Adı geçen vâkîf bütün gördüğüne şahadet eder.

Ali oğlu Süleyman
Allah, akibetini iyi etsin.

Ona şahitlik ediyoruz,
Mevlânâ Osman oğlu Ömer Mevlânâ Bahâeddin.

Ona şahitlik ediyoruz,
Hüseyyin oğlu Ali.

Ona şahitlik ediyoruz,
Abdülaziz oğlu Yusuf....Mevlânâ Sinan.

Ondakine şahitlik ederiz,
İsa oğlu Mahmud Mevlânâ Bedreddin.

Ona şahitlik ederiz,
Abdullah oğlu Torumtay.

Ona şahitlik ederiz,
Sivaslı İbrahim oğlu Ali.

Ondakine şahitlik ederiz,
Sünç oğlu Arslan Toğmuş

Ondakine şahitlik ederiz,
Kaan Aytoğmuş oğlu Emir Arslan.

Ondakine şahitlik ederiz,
Mehmed oğlu Mevlânâ Sadreddin Sadr.

Ondakine şahitlik ederiz,
Süleyman oğlu Mevlânâ Alâeddin Ali.

Ondakine şahitlik ederiz,
Ali oğlu el-Hac Sinaneddin Yusuf.

Ondakine şahitlik ederiz,
Bakkal Hıdır oğlu el-Hac Hayreddin Halil.

Ondakine Şahitlik ederiz,
Ali oğlu el-Hac Mahmud.

Ondakine şahitlik ederiz,
İbrahim oğlu Mevlânâ Saâdeddin Mes'ud.

Ondakine şahitlik ederiz,
Abdülkerim oğlu Mehmed oğlu Mevlânâ Muhyiddin.

60. Sadaka.

61. Mü'min Suresi, XL/52, âyet.

62. İbrahim Suresi, XIV/48, âyet.

63. Hâkim.

64. Vakfın idaresini.

65. Alparslan (Zedvi), Beldesi, Niksar ve Niksar'a tabi kasabalardan yani bugünkü, idari taksimata göre Amasya ve Taşova denmesi daha doğrudur.

66. Doğru.

67. Kadı tarafından eklenen.

68. Eylül 1257 M.

AMASYA-TAŞOVA ALPARSLAN BEL-DESİ SEYYİD NUREDDİN ALPARSLAN ER-RUFAİ OĞLU SEYYİD FETTAH SİLSİLESİ

Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün Resulullah⁶⁹
Huvel'-Aliyyü'l-A'lel-Vahhâb⁷⁰

Bismillâhirrahmanirrahim,

Nesli birbirinden türemiştir. Resulullah (S.A.V.) şöyle buyurdu: "*Kıyamet günü, dört sınıfa şefaât edeceğim. Bunlardan birincisi, zürriyetime ikrâm edenler, ikincisi O'nların ihtiyaçlarını giderenler, üçüncüsü sıkıntıda olanlara koşanlar ve dördüncüsü kalb ve lisanı ile onları sevenler*"...⁷¹

Bismillâhirrahmanirrahim,

"Allah kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah'tır. O Hay ve Kayyumdur. Kendisini ne uyku yakalar, ne de uyuklama semâvat ve arzda bulunanların hepsi O'nundur. İzni olmadan katında hiç bir kimse şefaât edemez. O, kullarının yapmakta oldukları ve önceden yaptıklarını bilir⁷²O'nun dilemesi hariç, insanlar onun ilminden hiç bir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun kürsüsü⁷³gökleri ve yerleri içine alır. Onları koruyup-gözetmek, kendisine ağır gelmez. O yücedir, büyüktür. Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğruluk, sapıklık ve eğrilikten ayırt edilmiştir. O halde kim tagutu inkâr edip Allah'a sığırsa, sağlam kulpa yapışmıştır ki o hiçbir zaman kopmaz. Allah işitir ve bilir."⁷⁴

Salat ve selâm, bütün yüce din imamlarının üzerlerine olsun.

Hamd, neseplerin şerefini şan ve övgü itibarıyla değerli bir cevher bağı vasıtası kılan, menkibeler meyanında büyük zatlara izzet ve ikrâm sahibi olarak tayin eden zikir ve vasıf yönünden dünyanın en yüce olanları kabile efendisi kılan ve yine beşeriyeti sudan yaratıp, onu nesepece akraba kılan Allah'a mahsustur.

Ben-i Adem'den olan Halil İbrahim zürriyetini, fazilet ve yücelikleriyle ikrâm sahibi kılan Allah'ı noksan sıfatlarından tenzih, kemâl sıfatlarıyla tesbih ederim. Yine onları güzel ahlâk ve yüce meziyetlerle şereflendiren, kâinatta en yüce nesepe olarak tanıtan, has ve avam⁷⁵ arasında aziz kılan Allah'ı tesbih ederim. Allah'ü Teâlâ şöyle buyurmaktadır⁷⁶: "*Ey insanlar, doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Mukahhak ki, Allah yolunda en değerli ve en üstün olanınızı, O'ndan en çok korkunuzdur.*"

Kinane kabilesine mensup, Ben-î Adnan nesline dayanan Mudur Kabilesinden Kureyş ve Haşim-î soyundan, en mükemmel din ile gönderilen Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah oğlu Hazret-i Muhammed'in üzerine âli ve ashabına müjdeye mazhar olan ve ahiret günün kadar nesebi devam edenlerin üzerlerine salat ve selâm olsun.

Bundan sonra konuya gelelim:

Din ve devlet mensuplarının gönüllerine, Hz.Nuh Gemisi kesin nasla söylediği sabit olan "*Kim binerse kurtulur. Kim geri kalırsa boğulur*" düsturunda olduğu gibi ehli beyt'e intima ve intisab edenlerin saadet sahibi oldukları gerçeği gizli değildir. Yine kesin delille sabittir ki, ins ve cinlerden Allah'ın kitabına ve ehli beyt'e uyanlar, yüksek cennet mertebesini kazanmak bakımından güçlü bulunmaktadır.

Bu silsilenin cediti olan Hazret-i Muhammed, Bu silsile içine ikrâm edilenler, sıfatını kullanmasının yanında Kur'an-ı Kerim'de de bu silsile-i tayyibeye mensup olanlar hakkında varid olan âyet-i kerime de "*kökü yerde (sabit), dalları gökte olan bir ağaca*" benzetildiler. Her şanlı kişi bu şecereye ulaşmaktadır, Allah istediği kişiyi nuruyla hidâyede erdirir.

Her kalem sahibinin bu silsileyi anlatmakta aciz kaldığı, kendilerinden, sevgiden başka bir şeyin istenmediği, cömertlik elbisesini giyen bu soyun övülmesinde dilin yetersiz kaldığı, Kur'an-ı Kerim'de belirtildiği gibi⁷⁷ "*Ey ehli Beyt, Allah sizden sadece şek ve şüpheli⁷⁸ gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor*" şeklindeki Allah'ın lutuflarına uygun sıfatlara sahip olan, hakikat arayışı içerisinde olan, denizin derinliklerindeki gerçekleri yorulmadan araştıran, iyileri sayılmayan, hedefine ulaşmak için sonsuz caba sarf eden bu nesil Hz.Muhammed (s.a.v) neslidir. Bu nesil; güneşden daha açık, daha parlak, makam yönünden büyük yıldızdan daha yücedir. Binaenaleyh, bu neslin büyük evlâdları, en bilgin halifelerin, emirî'l mü'minin torunlarıdır. Resûl-i Ekrem'deki öz ve yüce değerleri kendisinde toplayanlardır. Allah'ın ipine sınıksız yapışan sâdâtların⁷⁹ ve güzel ahlâkın kaynağı olan bu nesil, Abdumenaf ailesine mensup olanlardır. Bu yazının sahibi, sâdâtlar, sultanlar, emirler, ulemâlar ve bütün halkın yanında celâl, hakikât, şeriat, tarikat, takva, yüce, kerem ve din sıfatlarıyla ma'ruftur.

Efendiler Efendisi⁸⁰ şeref ve saadet kaynağı Seyyid Haşim oğlu, Seyyid Hüseyin oğlu, Seyyid Hasan oğlu, Seyyid Mehmed oğlu, Kasım oğlu Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Hanbel (?) oğlu Seyyid Fettah oğlu Seyyid Nureddin oğlu Seyyid Ebubekir oğlu Seyyid Kalender oğlu Seyyid Seyyid oğlu Seyyid, Cüneyd oğlu Seyyid Yakub oğlu Seyyid Musa oğlu Seyyid İbrahim oğlu Seyyid Ömer oğlu

69. Allah'dan Başka bir ilâh yoktur, Hz.Muhammed O'nun elçisidir.

70. O Yücelerin en yücüsü ve en çok bağışlayamıdır.

71. Okunamadı.

72. O'na hiç bir şey gizli kalmaz.

73. Tahtı.

74. Bakara Suresi, 255-256. âyetler.

75. Halk.

76. Hucurât Suresi, 13. âyet.

77. Ahzap Suresi, 33. âyet.

78. Kötü huyları.

79. Efendilerin.

80. Seyyidü's-Sââdet.

Seyyid Haydar Kızı Huban Hatun oğlu Seyyid Muhammed, Seyyid Ca'fer oğlu Seyyid Abdullah oğlu Seyyid Ali oğlu ile tanınan Sadât nezdinde bilinip ve kabul edilen bir zattır.

Lâkabı asrının velisi, dünyanın kutbu ve saadet kaynağı Seyyid Sadat oğlu Tacül-İslâm'dır. Yani, Hasan'ın ve Aziz Hamza ve es-Sami Ben-i Hamza es-Sabir'in babasıdır (Allah'ın rahmeti ve mağfiyeti O'nun üzerine olsun). Annesi Ümmü Veled'tir. O, İbrahim Emrah'ın kardeşidir. Altı çocuğu vardır. Bunların beşi erkek, biri kızdır. Erkek çocukları Hasan Kasım, Abdülaziz, Tacül-İslâm Ca'fer ve Muhammed Sadık'tır. Kızının adı Şehriban'dır. Yaşı 88'dir. Mezarının yeri Şiraz'da bilinmektedir. Ayrıca O'nun şeceresi Ebu Talip oğlu Ali oğlu İmam Hüseyin oğlu imam Zeynelabidin oğlu Muhammed Bakır oğlu imam Ca'fer Sadık oğlu İmam Musa Kâzım oğlu'na dayanır. Hazreti Hüseyin'in annesi Peygamberler Peygamberi Hazreti Muhammed (s.a.)'in kızı Hz. Fatime (a.s.)'dir. Hz. Muhammed (S.a.v.) şeceresi Hz. Adem oğlu Şit oğlu Anuşer oğlu Kaynan oğlu Mehalibi oğlu Zed oğlu Annuh (İdris) oğlu Müteveşli oğlu Melik oğlu Nuh oğlu Sam oğlu Erfahş⁸¹ oğlu Salih oğlu Hud oğlu Falik oğlu Arg'uy oğlu Saruh oğlu Nahur oğlu Taruh oğlu Azer oğlu İbrahim oğlu İsmail oğlu Kaytar oğlu Haml oğlu Nabt oğlu Selman oğlu Memsâ oğlu Elyesâ' oğlu Eddi oğlu Edd oğlu Haml oğlu Adnan oğlu Muid oğlu Mudur oğlu İlyas oğlu Mudrik oğlu Haşim oğlu Kinane oğlu Nasr oğlu Mâlik oğlu Galip oğlu Luy oğlu Kâb oğlu Murra oğlu Kilab oğlu Kusay oğlu Abdümenâf oğlu Haşim oğlu Abdümuttalib oğlu Abdullah'a dayanır. Bu nesil, Hz. Adem ve eşi Havva'dandır. Hz. Adem'in lâkabı Tercâyil, künyesi Ebu'l-Kabil ve Ebu'l-Beşer'dir. Topraktan yaratılmıştır.

Cenâb-ı Hak Havva'yı Adem Aleyhisselâm'ın sol kaburga kemiğinden yarattı. Bu neseb Seyyidül-ensab, bilgin ve fazilet sahibi Seyyid Abdülhamid el-Hüseyin oğlu Bahaüddin Seyyid Ali'nin sözlerine istinaden doğru ve açıktır.

Sadatlar nezdinde Kübeyl lâkabıyla bilinen Ali oğlu Mehmed oğlu Ali oğlu Seyyid Ebu'l-Hasan'ın şeceresi ile Zirvetü'l Hasan olarak tanınan, Hasan oğlu Kasım oğlu Mehmed oğlu neseb bilgini Seyyid Şemseddin'in şeceresine mutabiktir. Bu şecere Seyyid Muhammed Meşan'dan iktibas edilerek mensuru'l-atik'ten şure-i cedidde geçirilmiştir. Kerbelâ Nakiblerinden Seyyid İdris oğlu Seyyid Ali Binnazar Seyyid Sultan Hülle Kadısı Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Ali ve Seyyid Şerafeddin Nağmu'l-Hüseyini Seyyid Muhammed Meşan'ın oğludur. Bu şecere mübarek Ramazan ayının sonlarında 996⁸² yılında yazılmıştır.

Bu şecere güneşden daha açık ve parlaktır. Dünden daha doğrudur. Acizâne Eşraf Nakibi Seyyid Yunus Seyyid İbrahimül-askerî el-Hasanî el-Hüseyinî'den yazılmıştır. Mühür⁸³

Bu şecerenin muhteviyatı, ben acizâne Eşraf Nakibi Seyyid İsa el-askerî el-Hasanî el-Hüseyinî oğlu Seyyid Mehmed huzurunda yazıldı. Mühür.

Buna Niamül-Hüseyin oğlu Seyyid Şerafeddin Şahitlik etti.

Ben Allah'ın aciz kulu Seyyid İbrahim el-Hasaniyül-Hüseyini oğlu Seyyid... şahitlik ettim. Allah onları affetsin. Mühür.

Buna Basralı Şeyh Davud oğlu Şeyh Hasan şahitlik etti. Allah O'nun akıbetini ihsan eylesin.

Bağdadlı el-Hac Muhammed oğlu el-Hac Mansur yazdı .

Fi 10 Nisan sene 328 tarihli es-Seyyid-i Nureddin Hazretlerinin zaviyesinde olan eşyaki, nuhas ve yatak ve kilim ve çul ve çuval ve herneki var ise cümlesini beyan eder. Fi 10 Nisan 328.

Seyyid Nureddin Zaviyesi'nde 10 Nisan 1912 tarihinde yapılan sayıma göre düzenlenen bir belge de aynen şöyledir:

Nuhas Adet	
1 Büyük kazan	Aşağı oda takımı
1 Büyük Şıra leğeni	1 Makat kilimi
1 Küçük kazan	2 yasdık
1 Kulplu kazan	3 Aşağı oda takımı iki kilim
1 Çorba kazanı ma'a kapak	5 ve yastık
3 Büyük-küçük tava	7 ev döşek adet
2 Bakır Ademi (?)	6 ve yorgan adet
2 Büyük Divan sinisi	Yukarı Bü. Od. Tk. Beyanı
2 Koltuk Sinisi	2 kilim büyük ve küçük
1 Börek sinisi	2 kilimi adet
3 Çorba Leğ. (Büy. -Küç. ve Ort)	1 Seccede adet
3 Çorba tası (Büyük-küçük-orta)	11 Makat yastığı
3 Langir (büyük-küçük -orta)	1 Sert döşemesi.....
4 Dingilli ma'a kapak	2 Minder adet
3 Tahan (büyük -küçük-orta)	5 Peşkir adet
1 İlistir(?)	2 Ala döşek
1 Kulaklı mıklem ma'a kapak	3 Arziyad döşek
1 Hamam tası	5 Yorgan adet
2 İbrik adet	6 Yüz yastığı
2 İbrik adet	4 Çarşaf adet beyaz
2 Çini kâse ma'a kapak(?)	2 boyalı çarşaf
4 Bu dahi	5 sandalye adet
2 Abdest Leğeni, biri kapaklı	3 sandalye minderi
2 Balta, büyük- küçük	2 Namazlığı adet
1 Kazma adet	Ve Küçük Oda Takımı
2 Kürek adet	1 Kilim makat adet
1 Kahve tavası	1 Cicim adet
2 Saçayak (büyük)	1 Çul adet
1 Ocak eşeği	7 Makat yasdığı
1 Bel adet	1 Makad döşemesi
1 Mangal adet	Ala olarak 1 kahve takımı
4 adet Çul ve Astarı	

Tekiyyenin hayvanatları beyan olunur.

reisü adet Ester ma'a takım
1 Hımar ma'a takım
1 Karasığır ineği ma'a körpe
1 Tosun

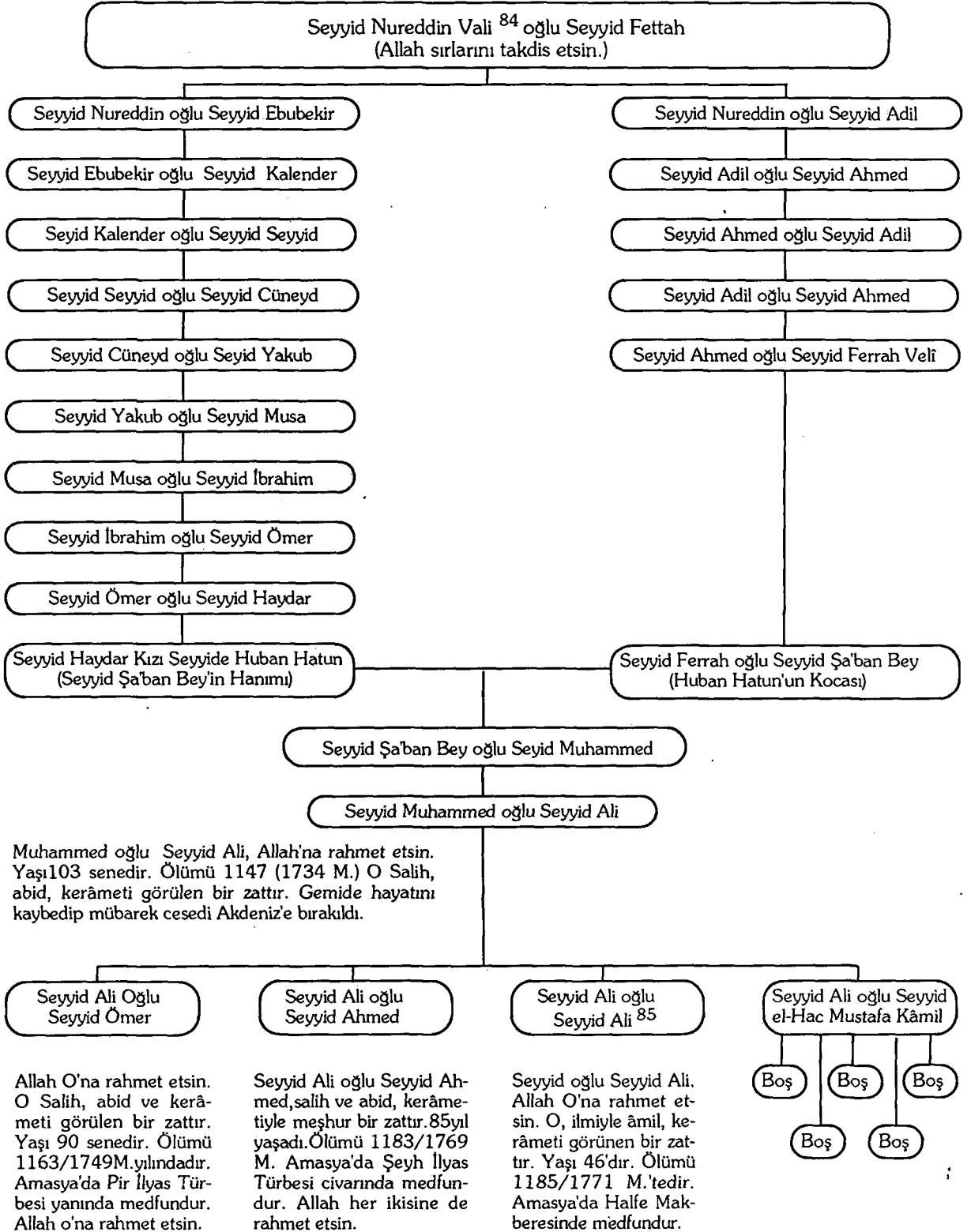
İlmühaber oldur ki, 328 senesi Mahi Nisanı'nın 10. gününden bit itibar es-seyyid Nureddin Hazretlerinin zaviyede, odalarda ve ahurda olan hayvanatlar cümle eşyaları bu def'a şeyhi oğlu Osman Ağa yedinden teslim aldığıma dair yedine ilmühaber it'a kılındı. 10 Nisan 328 Abdurrezak oğlu Tahir.

Temamen teslim aldı.

81. Erfahşat.

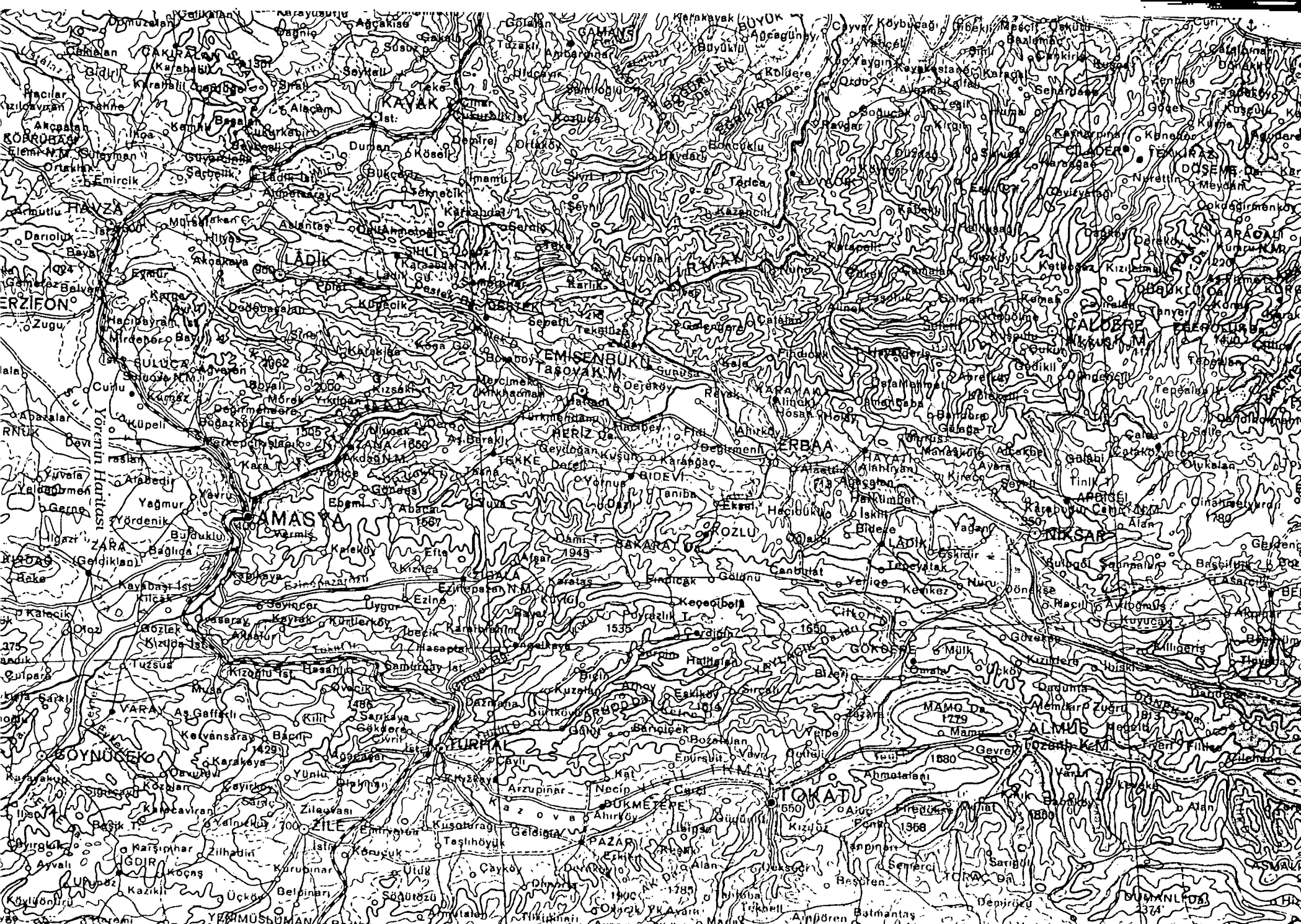
82. Temmuz 1588

83. Mühür okunamadı.

84. Bkz. 36. dipnot.

85. Eser, Seyyid Ali oğlu Seyyid Ali zamanında, takriben 1771 M. tarihlerinde kaleme alınmış olmalıdır(?)

Resim 1: Samsun-Ladik Seyyid-i Ahmed-i Kebir er-Rufai'nin Türbesi.

Resim 2: Seyyid Ahmed-i Kebir Türbesi'nin kapısının üzerindeki Kitabe.

Resim 3: Türbenin bahçesindeki çeşme üzerine sonradan konan ta'lik kitabe.

Resim 4: Eski Zuday, şimdiki Alparslan Kasabası genel görünüşü.

Resim 5: Amasya Taşova Alparslan Kasabası Seyyid Nureddin er-Rufai Türbesi ve Camii'nin şimdiki durumu.

Resim 6: Seyyid Nureddin'in Türbesi'nin ahşap tavanı (1900'lü yıllarda yapılmıştır).

Resim 7: Seyyid Nureddin Zaviyesi genel görünümü (Yerde görülen yontma taşlar külliye'nin kaplama taşlarıdır. Zemin kotu -1.20m. derinliktedir).

Resim 8: Kaplama taşlarından detay. Kapı söveleri dahi görülebiliyor.

Resim 9: Külliye'nin doğudan görünüşü.

Resim 10: Külliye'de bulunan hamamın güneyden görünüşü.

Resim 11: Minare kalıntısından kuzey-doğuya bir bakış (Arka planda hamam görülüyor).

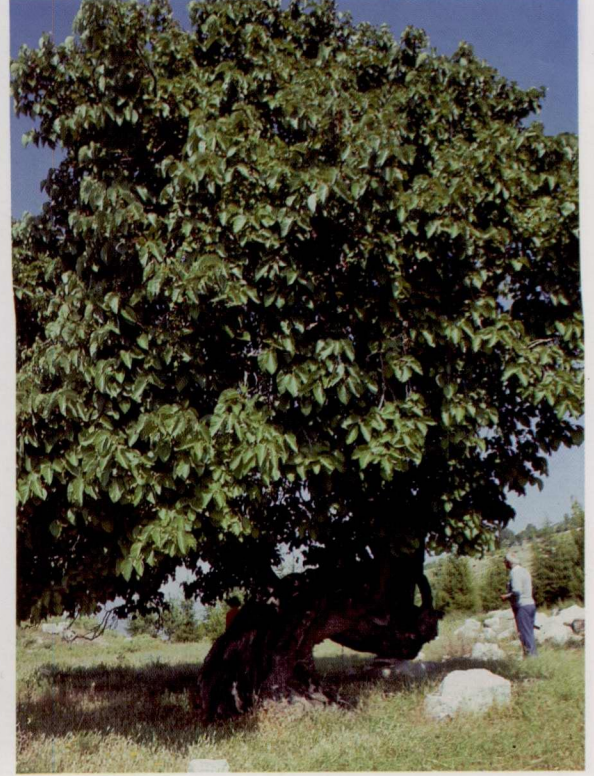
Resim 12: Külliye haziresindeki mezar taşı.

Resim 13: Külliye haziresindeki mezar taşı.

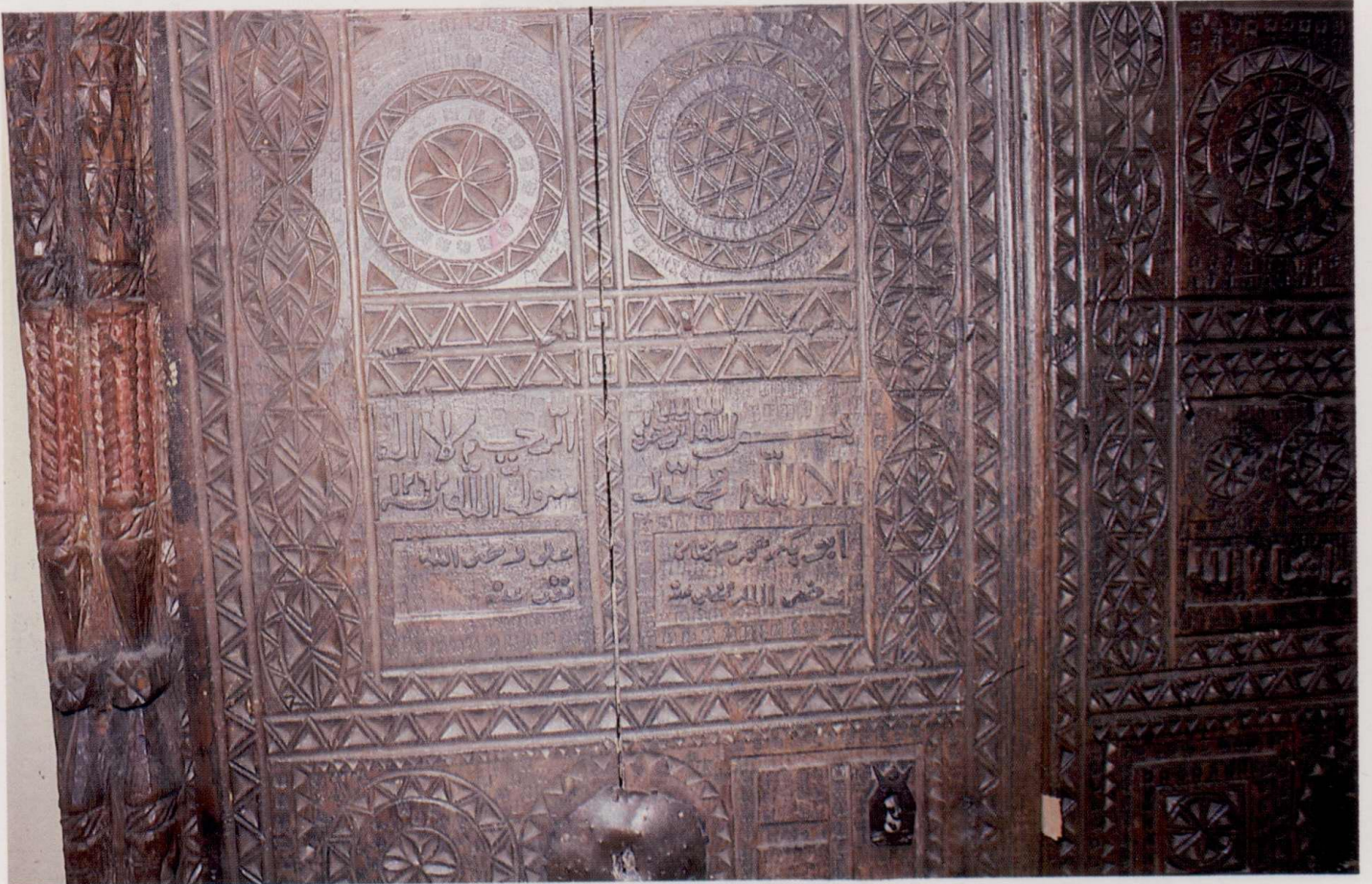
Resim 14: Külliye haziresindeki mezar taşı.

Resim 15: Külliye bahçesindeki tarihi dut ağacı.

Resim 16: Alparslan Ulu Camii'nin Alparslan Müzesi'nde bulunan kapısı.

Resim 17: Kapıdan detay.

Resim 18: Alparslan Müzesi'nde bulunan Roma devri mil taşı.

Resim 19:
Amasya-Suluova-Yolpınar (Eski Hakale) Köyü'nde bulunan Seyyid-i Ahmed-i Kebir er-Rufai'nin oğlu Necmeddin Yahya er-Rufai Türbesi'nde bulunan XIV. yüzyıl ortası ahşap sanduka.

Resim 20: Sandukanın diğer yüzü.

Resim 21: Seyyid Necmeddin Yahya er-Rufai'nin sandukası.

Resim 22: Seyyid Necmeddin Yahya er-Rufai'nin sandukasının başucu.

Resim 23: Seyyid Necmeddin Yahya er-Rufai'nin 761 H. tarihli sandukasının ayakucu.

Resim 24: Seyyid Necmeddin Yahya er-Rufai Türbesi'nin bugünkü hali.

Resim 25: Zaviyenin doğu cephesi (Sağ altta türbenin kriptasına giriş kapısı görülüyor).

Resim 26: Orjinal kriptanın bugünkü durumu.

Resim 27: Türbenin haziresinde bulunan Rufai mezar taşından biri.

Resim 28: Türbenin haziresinde bulunan Muharrem 761 tarihli mezar taşı.

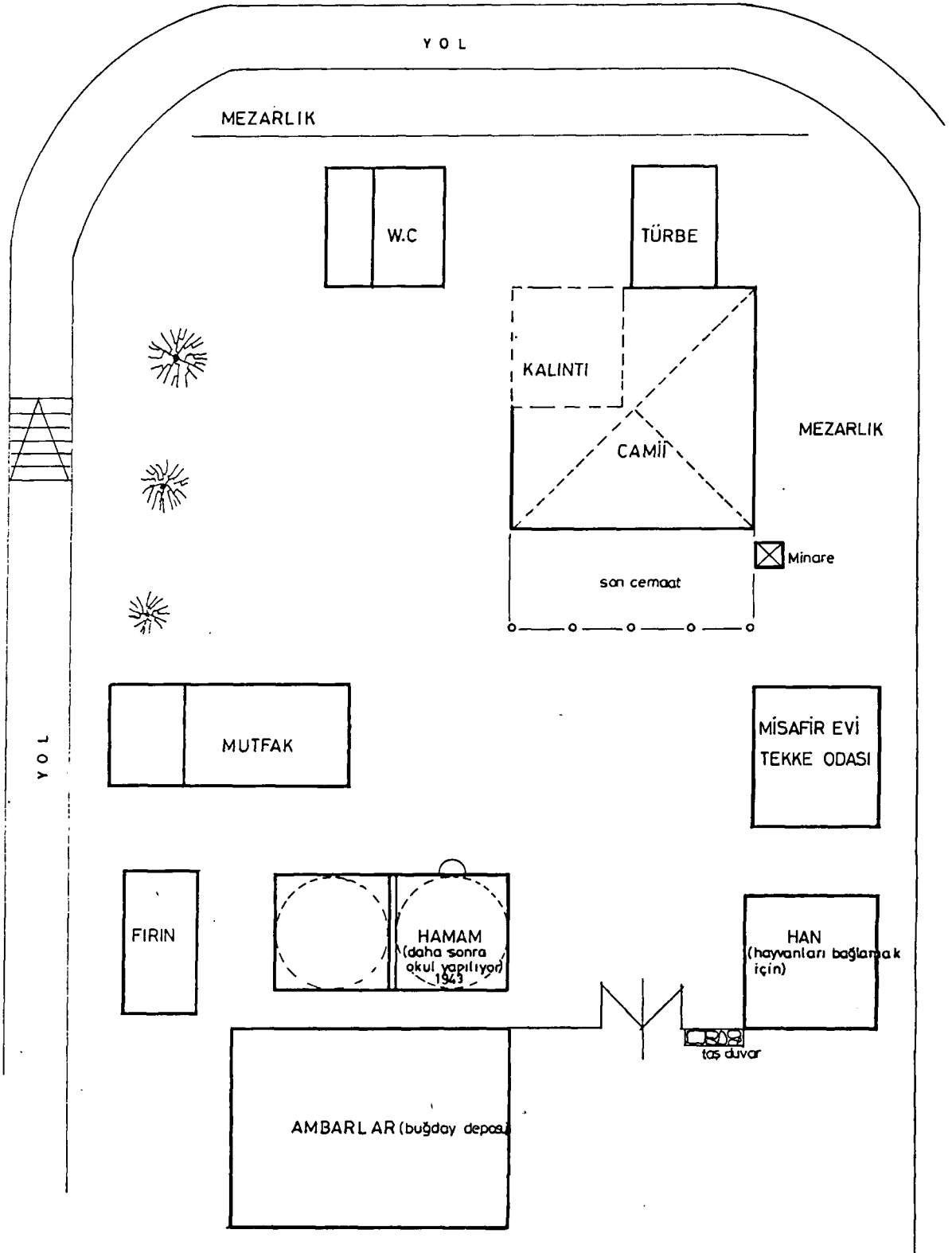
Resim 29: Yolpınar Köyü'nde bulunan XIV. yüzyıl'dan kalma hamam.

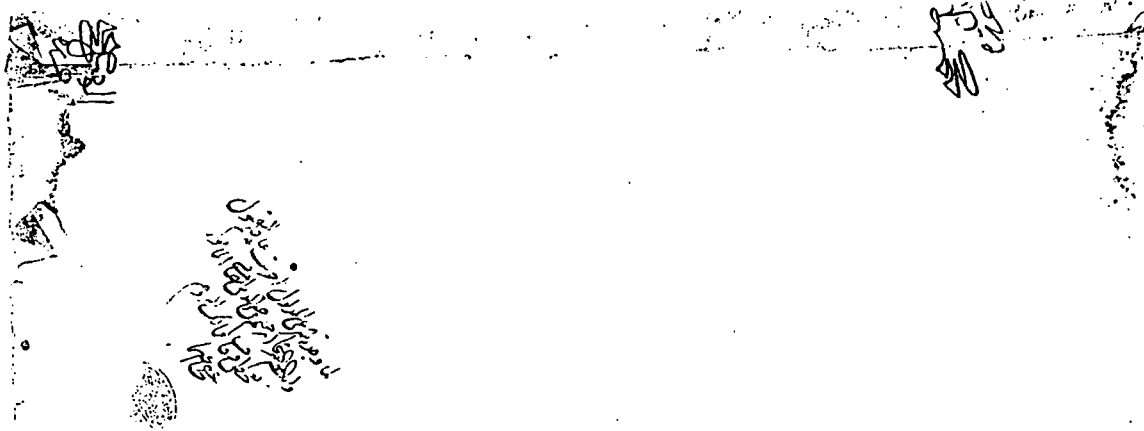

Resim 30: Yolpınar Köyünde bulunan Kasım Paşa Medresesi.

Resim 31: Medreseden detay.

SEYİT NURETTİN TÜRBESİ

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي هدانا لهذا
 الذي كنا لنهتدي لولا
 أن هدانا الله

صح وثبت مضمونه عندى وادار الواقت بجميع ما مضى
 وحلت بقوا الوقفة وانقضى ما مضى
 كسرة طمخ من سريان
 انما من الخلف لظلم مدار العرف
 والافعال
 الحمد لله

والله اعلم
 بالصواب
 واليه المرجع
 والمآب

والله اعلم
 بالصواب
 واليه المرجع
 والمآب

الحمد لله الذي
 هدانا لهذا
 الذي كنا لنهتدي
 لولا ان هدانا الله

بسم الله الرحمن الرحيم لله رب العالمين وحده العباد

الحمد لله الذي اخلق الارض بيكاد العامة وتبين حدود اموالهم للاسلام بقوش الكرامة هدى
 خوصه من عباده الى سنن ومقام الاستقامة وعلاياي الحيوانات انوار النور في دار القامة
 وشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له شهادته من ذلك نفسه الامانة تجعل المشاق في اسنى اللامه
 وشهد ان محمدا عبده ورسوله المبعوث الى الخلق عامته والشفيع المتفجع بالقيامة صلى الله عليه وعلى آله
 واصحابه القانين بالامانة والحامين بين اقسام الرغامه لطيف دفاوقف لله تعالى للشيخ الزباني
 الهام الصماني فاهر النفس الامانة الزاهد عن الدنيا الغدأه سالك الكالتوبي المتسك
 بحبل الله القوي المترسل بالمجاهدة الى الشهادة التارك لطرف المعاند الملائم الكف والتخية المعان لله
 بالتاسيد والتقوى سيد السادات سيد غير الدين الابرار من صالين محبتهم ان يكون الكاشي الرضوي

الحمد لله الذي
 هدانا لهذا
 الذي كنا لنهتدي
 لولا ان هدانا الله

ادام الله تعالى بركاته واسعد خدته جميع جلوسه باه طالح امور بوبى الاعتبار واجل تان في بيانه
 الاختيار ربي نعمه سجانة وتعالى عليه متواتر وانما ايا دبه على مزاج ابيه منفا طرغ فاواداه بقضى
 بارباب الخيرات والاحسان ويبنى اثاره في صحابه الزمان اذ لا ما اذا اجاد اجعل ينقطع عملا الاما وادله
 الصريح على جريانه وذلك ما روى في مسند الامام شيخ النبي صلى الله عليه وسلم انه قال اذا مات ابن آدم انقطع به
 عملا الا عن ذلك صدق جاره او ولد صالح يدعوا له علم يتفوق به ففرض ذلك فنفه وصدق وسئل بنه صابرة عن
 الربا وطور صابرة التور والضا لانه لما ذكر نعم الله تعالى الى فضلها عليه من كل القوت والدين والورع واليقين
 والقوة والبروق في حقه الا في حقه الدنيا والضعف والمصيبة الا لئلا من الاخرقوا الى اراداه بقيدها بالثواب والشاء
 وكدها باعمال البر والدعاء الحمد لله وانى عليه صرف بعض العطاء الله تعالى الى ما هو ثم اواب التي وجعل صدق
 ما خسر به ثابته وتخير في يوم الغاتي وعلمه اذا حفت الحانم اقتداء لسبل المرسلين والحفا والرائدين والاعماله
 الذي ضمنه بلطون وبه كان ايدون وجاء فضل الله العظيم وابتعاد طول العيمر لوجه الله تعالى وطلب المصانة وعمره في العلم
 عناية وبه يولد في قوله تعالى له المصدقين والمصدقات واخضوا لله في ضلحنا ايضا عفاهم ولهم اجر كريم وغنم في
 له يفيض عليها ايل غفرته ولهم لله بذلك سبانه وضاعف حانه وليكون في قوله تعالى فاقضوا من حرم حننه
 ومنه جرح تجد كل نفس ما عملت من خير محضرا اه الذي يتلوه كتاب الله وقامو الصلوة واتوا الزكوة واففقوا انما وقام مثل
 وعلمته بوجوه بخان ان توبه ويظهر بطل صدقه ويحلم بحرمه ثوبه الجود عن النبي عليه السلام في الحديث حديث قال
 ليس لك مال الا ما اكلت فانقبت اولى بة فالبيت او صدقة فابقيت ذلك الكيد في قوله تعالى ما عندكم ينفقوا ما عند الله ان
 الى غير ذلك من الاخبار والآيات والانا والبيانات وحين من جميع عذابه وقطع عفا به وسر به حابه في قبر المراد
 من اخبه وانه ربي وصاحبته وبنده يوم النفع بالروافق الا في الله فبلسم وفق جميع الزاوية البنينة بخالص الالوان
 المذكور من بركة في ظاهر قوله زروي من اعمال الخير والاقبال كما روي عن النبي والاكثار في علفه فالانيل الحسنة
 مع الحسنة واليوس للنصرة بما يعجز ما يجرى معها وبنسب اليها وتعلق بها او بعد بحسب ما من الفاق المضافات
 جعل هذه الزاوية موقوفة على المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات عامة وعلى المؤمنين والصالحين والبر والبر
 والمسلمات ان يدخلوا في الامانة الصلوات وعبادة الملوك والاشغال والبر والعبادات والاصطحاب للامر
 ولا سفاة من كل رضيع من رضيعه اعطى اليوس به كالمسرح لفضله والخاصة والاشغال وكالمسافة لسيرة المؤمنين
 العطش والذهاب للبر ونهاه الصنف للجنس فمنها والظفر لتهرج العاقر فيها والنسي والتزود ولهم طواد وانما في اصطلاح
 للنبي جبره او بطل الحام للنبي امام فصار ذلك ونظامه على الوجه المذكور ايا به والوجه والابوت ولا يملك به جميع الهمم

... الصفة لانه من الاضيق وعلماها وهو من الوارثين وكذلك وقع الوصف المذكور في سبل ما ذكرناه لا وحده

بوجهى الصفة الى ان يثبت الاعنى وعلو علمها من غير الوارد فيكون كذلك واقصه التذكير من سائر ما ذكره في حقه
 وكلمة ويكده ونحوه ونقصه الى حد صدره من الارقى منه بلا مانع من ان يجمع فيه زوى مع ما يتبعها من الارتفاع
 وينتهي حدودها الى الخوم الرضى حدوى والى النهر الكبير والى الخوم ارضى فيه ملك والى الخوم ارضى قومه وملك والى الخوم ارضى
 صونجسا والى قومه والى الخوم ارضى جات الاكبر والى بيروم والى الخوم ارضى مناخرى والى قزى والى الخوم ارضى قومه صاوك
 والى قاشوقا والى سوى والى الخوم ارضى قومه فلا نبيل وجميع قزى فلا نبيل ونكاكوزه وينتهى حدودها مع الاتصال بالانصاف
 الى الخوم ارضى قومه زوى المذكورة والى نهر حوكه والى الخوم ارضى قومه اسبانلو والى كوكه وجميع قومه مسبلو
 وينتهى حدودها الى الخوم ارضى قومه فلا نبيل والى الخوم ارضى قومه ارضى قومه بوى والى الخوم ارضى قومه ارضى حدادى والى كوكه وجميع
 قومه بوى بوى المتصل حدودها الخوم ارضى قومه حدادى ويا ن طانج وجميع قومه ارضى سبانلو وجميع قومه ملك وجميع قومه
 الى النهر الكبير والى الخوم ارضى قومه صونجسا والى الخوم ارضى قومه زوى وجميع قومه باشوقو مع قومه باشوقو سبى تحسبانو
 وحلاطو ونورا الدينلو والى كوكه وجميع قومه على الاتصال بالانصاف الى الخوم ارضى قومه كوندكس والى قوكسا والى النهر
 الكبير والى الخوم ارضى قومه جاجونجى والى الخوم ارضى قومه طاسى وجميع قومه طاسى وينتهى حدودها الى قزى وراوكلو والى النهر
 والى الخوم ارضى قومه ملك وجميع قومه براوى وسوى حدودها الى الجبل ابلو والى الخوم ارضى قومه طاسى والى الخوم ارضى قومه طاسى
 الى كوكه وجميع قومه اوبابا وينتهى حدودها الى الخوم ارضى قومه سباندى والى الخوم ارضى قومه جندل والى الخوم ارضى قومه اوجوى الى
 الخوم ارضى قومه ارباكه والى الخوم ارضى قومه افسكاه وجميع قومه قزى كحصارى وينتهى حدودها الى كوكه والى الخوم ارضى
 قومه افسكاه والى الخوم ارضى قومه سربو والى الخوم ارضى جاركين والى الخوم ارضى قومه نصيبه والى الخوم ارضى قومه طاسى وجميع
 قومه فتلان علاء الدين وسوى حدودها الى الخوم ارضى قومه ارباكه والى الخوم ارضى قومه قزى جاجى والى الخوم ارضى قومه اوجوى
 والى النهر الكبير وجميع قومه سرحون وينتهى حدودها الى الخوم ارضى قومه بين والى الخوم ارضى قومه لاروى والى النهر الكبير والى
 والى الخوم ارضى قومه غوصان وجميع قومه غوصان وسوى حدودها الى الخوم ارضى قومه ايكبر والى الخوم ارضى قومه سرحون والى الخوم ارضى
 قومه لاروى وجميع قومه كفاسى وينتهى حدودها الى النهر الكبير والى الخوم ارضى قومه لاروى والى الخوم ارضى قومه كسب والى الخوم
 ارضى قومه كوسه والى الخوم ارضى قومه اياكلى والى الخوم ارضى قومه جمان وجميع قومه بلادان مع قومه اوسى حدودها الى الجبل ابلو
 والى الخوم ارضى قومه بدبانى والى الجبل باريز والى النهر الكبير والى الخوم ارضى قومه قزى والى الخوم ارضى قومه طاسى والى الخوم ارضى
 قومه بونوس وجميع قومه بارطاسى وسوى حدودها الى الخوم ارضى قومه فرك حصارى والى الخوم ارضى قومه كرس
 والى الخوم ارضى قومه ازانيس وجميع قومه ناصبه بينوفا قزى وقواوك وسوى حدودها للجمع على الاتصال بالانصاف
 الى الخوم ارضى قومه صونجسا والى النهر الكبير والى الخوم ارضى قومه طابلو والى قاشوقا والى ان طانج والى قزى

١٠٠
 ١٠٠

١٠٠
 ١٠٠

۴۵۰

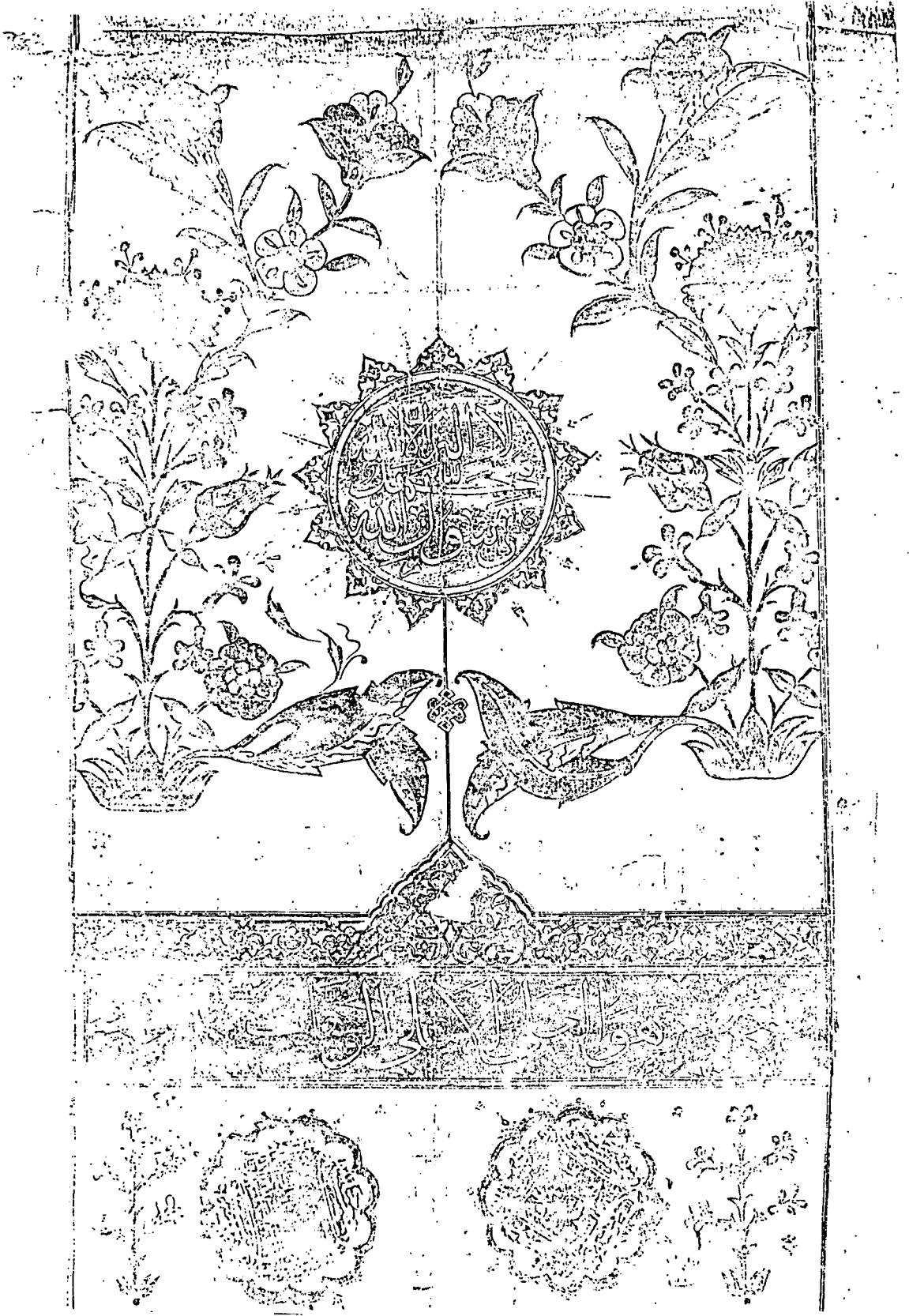
كلها من اثمار تلك النخيل والالتكاس بعضها خمر فوايح فلعو بلبشر وبعضها خمر فوايح فلعو فلا الشيا وبعضها
من فوايح فلعو فوايح من وقع الواهع المذكور جعل الله التوفيق ونقد من سهل الى الخيرات طرعه جمع ما ذكر
وحذر من القوي والمزاج والبقاع مع ما يجري معها من اعضاء وينسب اليها ويعدو بحسب منها من الارواح والسيان
والخوطات والطواحين والدور والمساكن والبقاع والاماكن والبروج والحصون والفتى والعيون والاشجار
والانهار والارياق والبيادر والقناطر والرياض والعباض والغدران والحياض والمرابي والصحاري والعران والعران
والتللج والبلجج والاشبه والاضيق وزوج الاغنام وخصوص الحمام وطاير الزبال وجامع الرجال وآله العقول والذليل
والعجب الصبيان ومناجح النسوان وسانر اللوازم واللواحي والتوايح والمراوى قسبته كانت او بعدة قديمة او بعدة
وبكل من داخلها فخرج عنها الى تنامي العيون كلها باسرها وجمعها على مصالحي الزاوية التي ذكرها وطول الواهع
ان يظهر المتولي في كل زمان اثنان ساعة الجملة والتميز في الموقوفات واستقلالها بانواع الاستقلال وتحصيل
منافعها وانوارها ويوجرها ان شاء باجر مثلها بلا غش وخسران وحط ونقصان بل يراعي في الاجان شرط العطف
والصلحة واذا اجرها يعين زمانا اعلى ثلث سنين ولا يقدم في اجان عقيب اجان الابعاد مضى من الاجان السابقة
ويبدل كل سنة من محاصيل اجان لصله قدر ما تنس الاجر الذي ياتي منه بغير في اجان عمارات الزاوية
الموقوف عليها ويرتب اسباب من اثارها ويصلح عملها او يلمسها ويرتق قفها ويبددتها فاسد ما يكون
في جميع الاجان معوية اهلها بما يفي من ذلك يشترى كل يوم اربعا مائة من اللحم ومانا واحد من الارز ويكلا
من الخطة مساجا مساء ويطبخ ويخرج على الصابرين والواردين والمجاورين في الزاوية والجاردين في الزاوية
واذا كثر الواردون بحيث لا يفي المظهر يزيد في اللحم والارز ويضعفهم على قدر احوالهم وينصدونهم على الساعات
والطلبين وفقر آء المسلمين ان شاء وارا على قدر ما يثابرون ويبدون ويخرجون كل يوم مقدار ما يكفي المترتبة
الترتيب حتى يكون لكل قصبه خيرا قدره يكون ما يرضى من اجانها وينفع من اجابها كل سنة الى اجل يطبخ الاطعمة
عشر من خضرة ومنازق العطن المالح ودها واحد مسكوكا رايحا كل يوم وقصعين من الطبخ وخبز من غذاء
وعشاء وينفع منه كل سنة الى اجل يخبز عشر من خضرة ومنازق العطن المالح ودها واحد مسكوكا كل يوم
وقصعين من الطبخ وخبز من غذاء وينفع منه كل سنة الى اجل يخبز بمراكب الزاوية ثمانية من خضرة
وقصعين من الطبخ وخبز من غذاء واحد مسكوكا كل يوم وينفع منه كل سنة الى اجل يخبز من البسط ويكس الزاوية
ويبعث الضيفان والصحي ثمانية من خضرة وقصعين من الطبخ والخبز غذاء وعشاء ومنازق العطن المالح وينفع منه
كل سنة الى اجل يعمل السروج سبع من خضرة وقصعين من الطبخ وخبز من غذاء وعشاء وينفع منه كل سنة
الى اجل يوزع الاطعمة الى المترتبة فيقال له النقيب خمسة من خضرة ومنازق العطن المالح ودها واحد
مسكوكا كل يوم وقصعين من الطبخ وخبز من غذاء وعشاء وينفع منه الى اجل يكتب الحاصل والارحاجان ويضبطها
ويظهر الى احوال الاوقاف كل سنة عشر من الخضرة ودها واحد مسكوكا كل يوم وينفع منه السن

۴۵۰

۴۵۰

١٢٥

والصالحين والبر من ينزلهم تحت ذوى العقول والالباب فغير هذه الخيرات عن اسمها المذكورة قبلها
 عن جوارها المشروعة من ينزلها باوادي الى وهو في احوالها وبسعي باوادي الى انقطاع في احوالها والبر
 كلفه فعله لعنة الله واخرة للاعنين من الملائكة والناس واجيب ان لا يقبل الله تعالى منه فاولاد اولادنا وانفلا
 وارباب هذه الصدقة واهلها خصمان بين يدى الحاكم العدل يوم لا ينفع الظالمين معذرتهم ولا هم سؤالهم
 تبدل الارض غير الارض والسموات وبرزوا لله الوعد الفهارة وجعل الوافعة جزاءه الله تعالى خير الجزاء فوالله
 هذه الخيرات كلها من شجنتها او اجراء الشروط والضمان الصادقة عندها حرف محاصيل ما ذكر المصارفها او اصيلها
 كل من الى حشفتها انفسه مادام في فورة الاحياء واداسقاه اول اس الثبنة ونحوها في ذلك بل في ذلك
 والقيام باضياء شرارها في حشفتها لان شر فالان شر ولا كفى في ذلك من اولاده واولاد اولاده
 بعد ان الابطال اعدوا بطل عقبا بعد عقب من ذكروا في حشفتها فانهم لا يقرضون ولا انتم لا يقرضون فوالله
 قطع النوال في حشفتها فوالله كذا في حشفتها لعقباته وكذا في حشفتها على النسيب المشروعي فاذا انقضوا اهلها
 ينوب القضاء في الملائكة المذكورة وينقل فصل الحكومات وقطع الخصومات الواقعة بين اهلها الجبري هناك
 هذه الخيرات على يد اهلها الموصوفة فان دخلت هناك الملائكة من قبل القضاة والساكنين والواجبي في حشفتها في هذا
 الكتاب وفادته نراعي ونذكر بين فتلخص من حشفتها من حكام اهل الاسلام نافع القضاة والاحكام فادى حشفتها
 وذهبوا واعتقادهم الى حشفتها في ذلك ولذا هو حكم بسؤاله ان حشفتها في ذلك كله والبر في حشفتها هو الوافعة
 من غير الاختلاف والطلاق وارسلها ونفا من بدا وفادتها ومضاها وحشفتها لمقتضاها والزم الواقف بحسب
 اعترافه بذلك وانبت الوقفية في باب الوفاق حتى صار من القضاة المشهورة فاشهد الواقف جميع ما حكم
 عنده واصيف النبي في هذا الكتاب من فاشتهر الى حشفتها اسمها واعمل عليه شرعا وكفى بالله تعالى شهيدا
 وحيا وجان يا على العبادة وشيئا ثم اراعي الانبياء والاولياء ثم الملائكة اجمعين ثم الشهود المذكورين
 في بل الكتاب والحمد لله اول وآخر وحسبنا الله ونعم المعين والصدق على النبي صلى الله عليه وسلم
 وفي الخبر والاشهاد في منتصف الشهر المبارك رمضان المنتظم في ملك شهر خمس عشر من سنة

Seyyid Nureddin Alparslan Er-Rufâi oğlu Seyyid Fettah sîlsilenâmesi

